

GLASILO OBČINE MEŽICA

ŠUMC

KAZALO

BESEDA UREDNICE

2

UVOD

3

IZVEDENE NALOŽBE V LETU 2017

4

UREDITEV REGIONALNE CESTE SKOZI MEŽICO

7

VOŠČILA - NOVOROJENCI IN STAROSTNIKI

10

RAZVOJNI NAČRTI RAZVOJNI PROGRAMI, STRATEGIJE, VIZIJE

10

GOD SVETE BARBARE IN OBČINSKI PRAZNIK OBČINE MEŽICA

12

PODELITEV PRIZNANJ TURISTIČNEGA DRUŠTVA MEŽICA

17

OBČINA MEŽICA NAJBOLJŠA V SKRBI ZA OKOLJE

18

PISMO IZ ZDRAVSTVENEGA DOMA RAVNE NA KOROŠKEM

19

OTVORITEV PRENOVLJENE POŠTE V MEŽICI

20

KURILNA SEZONA PRINAŠA TUDI ONESNAŽEN ZRAK

21

DOM STAREJŠIH NA FARI - LOKALNA IZPOSTAVA »SPOMINČICE«

23

SODELOVANJE Z MEDGENERACIJSKIM CENTROM MEŽICA

24

DELAVNICE ZA UČENJE SLOVENŠČINE

25

GEOFESTIVAL 2017

26

LAS MEŽIŠKE DOLINE

29

OBIČAJI: TEPEŽNICA

32

O TREH DAREŽLJIVIH

33

VRTIČKARJI

36

1000 GIBOV: NA OBISKU V ŽELEZNI KAPLI

37

IKDM PERKMANDELCI: IZVEDENI PROJEKTI

38

OB TRESKI: IZVEDENI PROJEKTI

42

DU MEŽICA: MARTINOV KONCERT V LJUTOMERU

45

MPZ VIHARNIKI – 20 LET DELOVANJA

46

NIJZ: IGRAJMO SE ZDRAVJE

48

VRTEC MEŽICA

49

OSNOVNA ŠOLA MEŽICA

53

PRAVNI NASVET: TOŽBA NA IZPRAZNITEV STANOVANJA

57

M12 - DVANAJST VRHOV V DVANAJSTIH URAH

58

NK TAB AKUMULATOR

58

SPOMINI: ČAJANKA PRI BARGATU

61

NARODNI DOM MEŽICA: GLEDALIŠKI ABONMA 2018

64

Beseda urednice

Topel pozdrav v mrzel december, dragi bralke in bralci.

Decembrskih praznikov se od nekdaj veselim. Zajamem jih z veliko žllico, v kateri je namešano dosti tradicije in prav tako nekaj malega vsakoletnih novosti, ki so zaradi mene lahko tudi uvožene. Saj nočem biti vehementna, ampak res vam povem, da nimam nič proti, če se med prazničnim okrasjem najde kak ameriški rdečehlači možak z belo brado. Takšno je pač življenje – nekatere stvari ostajajo, mnoge se spreminjajo, mnogo jih pride na novo. S pravo mero ponosa in samozavesti pogledimo na svoje običaje, pa nam jih čisto nič tujega ne bo moglo vzeti. Navsezadnje pa tudi to, kar imamo danes za samoumevno in nujno, ni od nekdaj. Novoletne jelke in adventni venčki, na primer. Preberite o decembrskih dobrih možeh, pa boste videli.

Sploh pa se mi december ne zdi primeren za pretirano žgoče debate o tem, kaj ni v redu. V decembru vsekakor ni v redu preveč stresa, zato bi se morali še bolj kot sicer osredotočati na dobro. Take so večinoma tudi vsebine zadnje letošnje številke Šumca. Če se ozrete daleč nazaj proti začetku 2017, sem prepričana, da bi znali v vsakem mesecu najti vsaj nekaj dobrega, nekaj, kar vas radosti, vas navda s ponosom. Želim vam, da so ti spomini seme za še boljše v 2018.

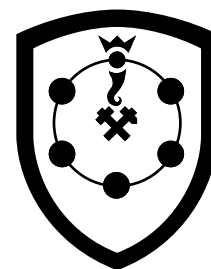
Na straneh, ki so pred vami, je veliko branja, kajti to številko Šumca smo pripravili v sodelovanju s številnimi avtorji član-
kov in tudi to je nekaj, kar nas neizmerno veseli. Bodite naša peresa tudi v prihodnje, vas vabimo.

In naj vam prišepnem – vse je pripravljeno za lepo praznovanje, zato – praznujte!

Vse dobro tudi v 2018!

Jerneja Vertačnik

Spoštovane občanke in občani,

je že tako, da čas hitro teče in, kot bi mignil, preteče tudi koledarsko leto. Tako se izteka še eno, ki je bilo polno izzivov, pričakovanj, polno uspehov in tudi težav.

V prihajajočih dolgih zimskih večerih bo prav gotovo čas in priložnost za razmislek o vsem, kar smo doživeli in postorili v tem letu, ob iskrenih željah za naprej pa si bomo zastavili nove cilje.

Za nami so že prireditve v počastitev občinskega praznika. Prvo decembrsko soboto smo uspešno izvedli Barbarin sejem na vasi, ki smo ga popestrili s kulturnim programom in skokom čez kožo. Sledila je osrednja prireditev v Narodnem domu Mežica, kjer smo najzaslužnejšim občanom podelili priznanja, prisluhnili, kaj vse je bilo v občini tekom leta postorjenega, ter uživali v izbranem kulturnem programu prireditve. Vsem letošnjim nagrajencem izrekam iskrene čestitke z željo, da bi s svojim delom dober glas o našem kraju in Občini Mežica širili še naprej.

Pred nami so pravljичni večeri v okviru Veselega decembra v Mežici, tokrat že enajstič zapored. Za staro in mlado se bodo pred Narodnim domom, pod najlepše okrašeno jelko, vrstile prireditve vse do zadnjega dne v letu, ko bomo skupaj nazdravili novemu. Za vas smo v zloženki z napovednikom vsebin zbrali vse in prepričani smo, da se bo našlo za vsakega nekaj. V publikaciji smo predstavili tudi celovito ponudbo naših gostincev in turističnih kmetij, ki vam sporočajo, da ste v mesecu decembru še posebej dobrodošli. Zatorej, prav lepo vabljeni, da se udeležite dogodkov in prireditev, da doživite nepozabni Veseli december v Mežici in da skupaj pričakamo novo leto, ki je pred nami.

Spoštovane občanke in občani, naj vas v novem letu, polnem zdravja in sreče, spremljajo tudi pogum, optimizem in vztrajnost. S povezovanjem ter uspešnim sodelovanjem naj postanejo vse poti prave in vsi cilji dosegljivi.

Župan Občine Mežica
Dušan Krebel

Izvedene naložbe v letu 2017

Koledarsko leto 2017 se izteka in ob prelomu v novo leto je čas, da naredimo pregled izvedenih naložb v javno infrastrukturo v iztekajočem se letu. Največja dokončana investicija, na katero smo še posebej ponosni, je izgradnja servisnega objekta z okolico v Športnem parku Mežica. Obnovljenih je bilo nekaj odsekov cest in javnih poti, izvedena so bila tudi vlaganja v kanalizacijsko in vodovodno omrežje ter še več drugih manjših investicij. V nadaljevanju vam v kratkem opisu in s fotografijami predstavljamo izvedeno.

Športni park Mežica

Občina Mežica je že pred leti prepoznala potrebo po celostni ureditvi Športnega parka v Mežici, ki je klical po obnovi. S poudarjanjem rekreacije in športa kot sestavin zdravega življenjskega sloga naraščajo tudi potrebe po tovrstnih površinah. Že v letu 2009 so se začele izvajati aktivnosti in priprave na realizacijo projekta, ki zajema 18.000 m² zunanjih površin. Izdelana je bila idejna zasnova celostne ureditve športnega parka, katera projektantska vrednost je znašala 1,5 mio evrov.

Projekt smo razdelili na več sklopov in izvedbenih faz. Z ureditvijo in predajo namenu servisnega objekta in okolice smo dokončali prva dva sklopa, katerih končna vrednost je znašala 858.000 evrov. Investicija je bila delno sofinancirana z državnimi nepovratnimi sredstvi.

V prihodnjih letih bo v športnem parku potrebno urediti še atletsko stezo z umetno maso (tartan), reflektorsko osvetlitev, ureditev tribune za gledalce in igrišče z umetno travo za mali nogomet.

Fitnes na prostem

Na območju športnega parka ob »Pešngi« smo postavili fitnes na prostem. Fitnes je namenjen rekreativni vadbi na prostem vseh občanov. Nepovratna sredstva v višini 7.000 evrov smo pridobili iz projektov LAS.

Obnova cest in poti

Leška cesta mimo Mercatorja

Obnovili smo celotno kanalizacijsko in vodovodno omrežje v cestnem telesu, preplastili vozišče in pločnik, namestili ulično razsvetljavo in zasadili drevored. Investicija v višini 70.000 evrov je bila financirana iz nepovratnih državnih sredstev MOP in MGRT.

Pešpot na Stržovo

Uredili smo pešpot s stopniščem na Stržovo – faza II. Tlakovana pot s stopniščem je osvetljena z novimi svetili. Vrednost naložbe je 40.000 eur in je bila sofinancirana iz nepovratnih državnih sredstev MOP.

Cesta mimo kmetije Adam

Preplastili smo odsek ceste mimo kmetije Adam. Vrednost gradbenih del je znašala 19.000 evrov. Sredstva so bila pridobljena s strani MOP.

Povezovalna pešpot Knapovška ulica – Narodni dom

Na novo smo uredili povezovalno pešpot med Knapovško cesto pri gasilskem domu in Narodnim domom, ki predstavlja varno šolsko pot. Pot je tudi primerno osvetljena z javno razsvetljavo. Vrednost investicije je znašala 20.000 evrov.

Ureditev vodotokov

Skupaj s koncesionarjem za urejanje vodotokov smo s kamnito zložbo uredili brežino Encijevga potoka ob Lenartovi ulici. Občina je gradbena dela, ki jih je izvajal koncesionar VGP Drava, sofinancirala v višini 7.600 evrov.

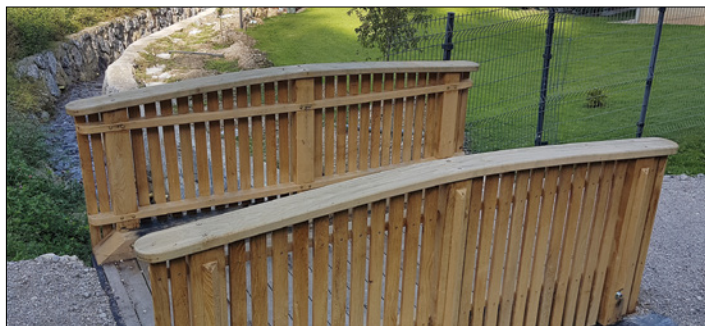

Rekonstrukcija mostov

Most Marholče

Zamenjali smo celotno leseno konstrukcijo mostu na Marholčah.

Brv čez Encijev potok

Z brvjo smo uredili prehod čez Encijev potok na zgornjem delu Lenartove ulice.

V fazi izvajanja pa so še nekatere druge investicije, ki se bodo nadaljevale še v letu 2018, in sicer **cestišče pred večstanovanjskimi bloki na Poleni**, ki obsega preplastitev cestišča in ureditev parkirišč, nameščena bo javna razsvetljava in v celoti obnovljena kanalizacija. Financiranje je zagotovljeno iz nepovratnih sredstev MOP.

V okviru gradnje daljnovoda, ki ga izvaja Elektro Celje d.d., smo se v ulici Ob Meži priključili njihovi investiciji z vložitvijo **desnobrežnega kanalizacijskega kolektorja in z zamenjavo dotrajanega vodovoda**. Potrebna sredstva smo pridobili iz nepovratnih virov MGRT.

Začeli smo z gradnjo **tržnice**, katera se sofinancira iz nepovratnih sredstev LAS, tržnica bo dokončana do sredine naslednjega leta.

V začetku leta bomo dokončali tudi ureditev **nove šolske zobozdravstvene ordinacije**.

O navedenih izvedenih investicijah ter o načrtovanih novih infrastrukturnih naložbah v letu 2018 pa vas bomo seznanili v pomladanski številki Šumca.

Občina Mežica

Blaž Šaloven, direktor OU

Ureditev regionalne ceste SKOZI MEŽICO

Novodobno načrtovanje celovite ureditve regionalne ceste skozi Mežico sega že v obdobje pred leto 2009, ko je Občina v proračunu zagotovila sredstva za izdelavo idejne zasnove ureditve prometnih tokov v mestu Mežica. Le-ta je bila osnova za nadaljni korak, to je potrditev projektne naloge za izdelavo IDZ projektne dokumentacije za ureditev regionalne ceste skozi Mežico in proti Rehtu s strani Direkcije Republike Slovenije za ceste (DRSC).

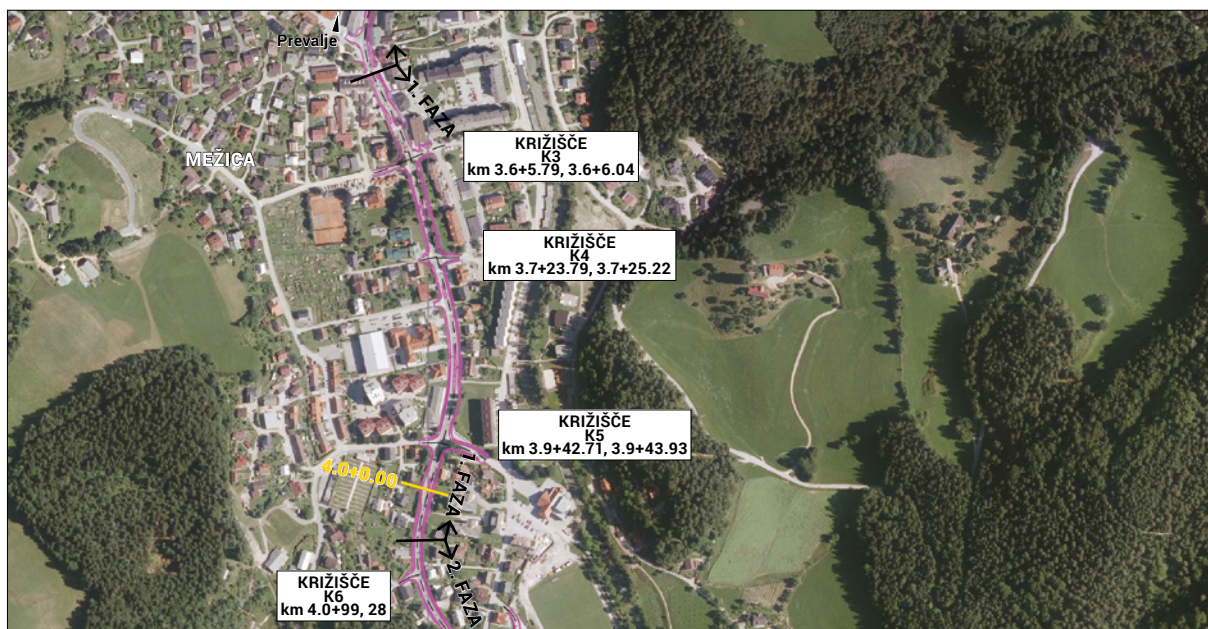
V letih 2011 in 2012 je Občina aktivno sodelovala s projektantom in naročnikom (DRSC) pri pripravi omenjene IDZ, vse s ciljem, da zagotovi rešitve, ki bodo v interesu Občine. Projekt je bil predstavljen pristojnemu odboru in javnosti v Narodnem domu Mežica dne 12.12.2012.

Hkrati s prizadevanjem Občine, da se nadaljuje delo na tem projektu, pa je bilo veliko energije vložene tudi v izvedbo rekonstrukcije regionalne ceste od Poljane do Mežice in tudi dalje proti Črni. Na obeh omenjenih lokacijah prav sedaj potekajo dela, njihov zaključek pa bo za nas Mežičane pomenil začetek urejanja regionalne ceste skozi Mežico po projektu za izvedbo (PZI), ki je bil predstavljen občinskemu svetu Občine Mežica na seji dne 18.10.2017, objavljen pa je tudi na spletni strani Občine Mežica.

Nadaljevanje projekta oz. priprava projektne dokumentacije PZI za nesporni del projekta ureditve regionalne ceste skozi Mežico sega v leto 2015.

V fazi nadaljnjega projektiranja je Občina v sodelovanju s projektantom (PROJEKT D.D. NOVA GORICA) in naročnikom uspela uveljaviti nekatere rešitve, ki upoštevajo predviden razvoj občestnega prostora v Mežici. Pri obravnavi predlaganih rešitev so sodelovali tudi trije člani pristojnega odbora občinskega sveta Občine Mežica

Grafični prikaz trase ureditve regionalne ceste skozi Mežico – 1. faza

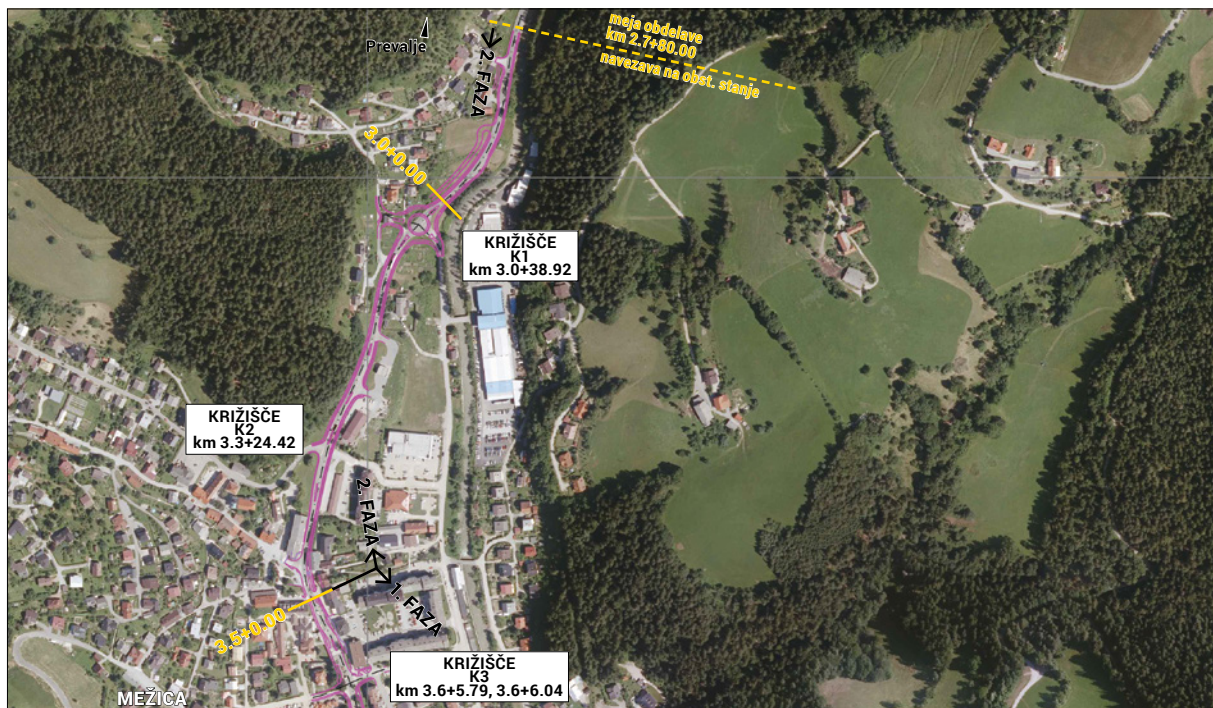

Iz grafičnega prikaza trase ureditve regionalne ceste skozi Mežico je razvidno, da le-ta poteka po obstoječi trasi regionalne ceste. Cesta bo urejena skladno z zadnjimi dosežki tehnike na tem področju, večji del z obojestranskimi pločniki. Urejena križišča z levimi zavijalnimi pasovi, umestitev dveh križišč, ki prisilita voznika, da zmanjša hitrost (v Senčni vasi in pri gasilskem domu), vse to bo pripomoglo k izboljšanju prometne varnosti.

Da bodo tudi kolesarji varno prečkali regionalno cesto, so v najbolj izpostavljenih križiščih predvideni koridorji za promet kolesarjev, za osebna vozila pa je zagotovljenih 10 parkirnih mest vzdolž regionalne ceste na odseku od tržnice do zdravstvenega doma.

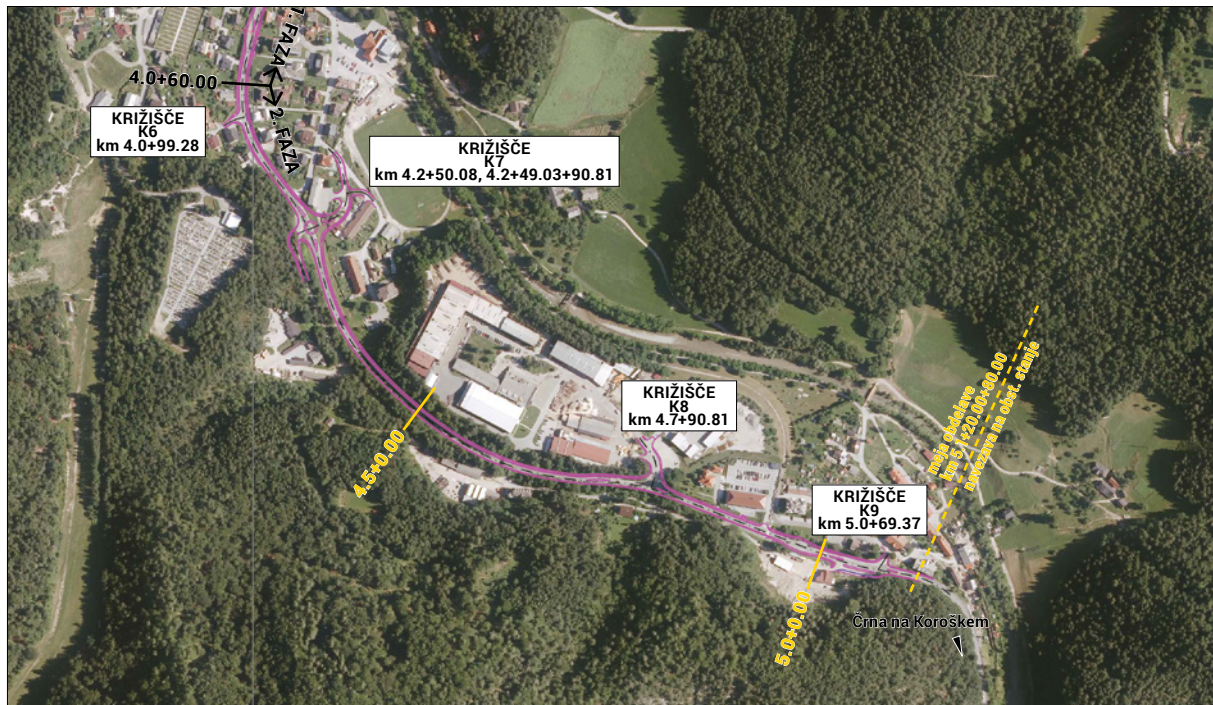
Projektant je predvidel izvedbo v 2 fazah, kako bo dejansko potekala realizacija projekta, pa bo odvisno predvsem od zagotavljanja finančnih sredstev na Ministrstvu za infrastrukturo.

Grafični prikaz trase ureditve regionalne ceste skozi Mežico – 2. faza /severni del

Četudi se zdi pričetek realizacije tega projekta oddaljen (po informacijah investitorja predvidoma v 2020), pa vendar ni časa za predah. Občina mora v času do pričetka realizacije državnega projekta pripraviti rešitve prometne in komunalne ureditve zaledja regionalne ceste, vezane na nadaljni razvoj obcestnega prostora kot tudi na maksimalno izkoriščanje sinergijskih učinkov hkratne gradnje državne in občinske infrastrukture.

Grafični prikaz trase ureditve regionalne ceste skozi Mežico – 2. faza /južni del

Ostaja pa še obveznost ureditve regionalne ceste Mežica – Reht na lokaciji Podjunske ulice kot tudi prometa na tem območju. Tega se zavedajo odgovorni na Občini kot tudi na DRSI. Občina s posameznimi ukrepi poskuša izboljšati prometno varnost na tem območju (ureditev prehoda čez regionalno cesto - »BIČ«, ureditev Gosposvetske ulice in prometa po njej, namestitvev prikazovalnika hitrosti na Podjunski ulici; v pripravi je projekt hitrostnih ovir na Podjunski ulici), vendar le-to ne more nadomestiti načrtovanega celovitega pristopa, ki bo bistveno izboljšal prometno varnost predvsem pešcev na tem območju mesta Mežica.

Kar nekaj gradbišč imamo okoli nas, ki nas trenutno motijo, v prihodnosti pa nam obetajo varnejšo in udobnejšo vožnjo. Uresničujejo se dolgoletna prizadevanja in vlaganja časa in denarja v projekte.

Ne smemo popuščati, v vrsti za realizacijo čakajo že pripravljene projekti in, kot je že omenjeno, potrebno bo pripraviti še kakšnega.

Občina Mežica,
Milan Krivograd, Služba za gospodarstvo

V imenu občanov
Mežice in v svojem
imenu **ISKRENE**
ČESTITKE VSEM
STAROSTNIKOM,
NOVOROJENCEM IN
NJIHOVIM STARŠEM.

župan **Dušan Krebel**

Novorojenčki

MATIAS NAGLIČ

HANA HABER

ELA EMINOVIĆ

NAL OVČAR

SARA STRAHOVNIK

NELA MOJKANOVIĆ

85 let

ELIZABETA BURJAK

ELIZABETA MAROH

MARIJA KOSL

EDVARD BORKO

90 let in več

ELZABETA ANDREJC

TEREZIJA COF

ŠTEFANIJA LAPAJNE

MARIJA MISLOVIČ

MARIJA PERUZZI

TEREZIJA SKUDNIK

RUDOLF ABRAHAM

ŠTEFAN LEDNIK

RAZVOJNI NAČRTI, RAZVOJNI PROGRAMI, STRATEGIJE, VIZIJE

Pred nekaj tedni je bil na seji občinskega sveta predstavljen projekt »Ureditev regionalne ceste skozi Mežico«. Pričakovala bi, da bo zanimanje javnosti za ta projekt veliko, pa se je te seje, poleg avtorjev projekta, župana in članov občinskega sveta, sodelavcev občinske uprave in novinark, udeležil le še en občan. No, morda javnost tudi ni bila obveščena in povabljena, morda bo kdaj pozneje izvedena predstavitev za javnost, ali pa tudi ne, saj je uradni postopek najbrž izvedljiv tudi brez nas. Na občinski spletni strani je poleti bila objavljena skica naše obnovljene ceste.

Zgodba se je začela že pred nekaj leti in ta projekt je zasnovan s študijami o občinskem prostorskem načrtu iz leta 2010: to je bilo Okoljsko poročilo za občinski prostorski načrt za občino Mežica ter še drugi elaborati in mape z grafičnimi prilogami. Omenjeno okoljsko poročilo je obsegalo 197 strani in očitno je bilo tipsko poročilo, z nekaj besedami (vendar ne prav dosledno) prilagojeno za našo občino. Sledil je Odlok o občinskem prostorskem načrtu občine Mežica, s 129 člani, napisani na 66 straneh. Tudi za ta odlok je najbrž obstajala kakšna predloga.

V času, ko smo bili občani povabljeni, da bi komentirali ta OPN (občinski prostorski načrt) sem napisala nekaj pripomb:

Zabeležila sem, da se število prebivalcev v Mežici zmanjšuje, prav tako tudi število delovnih mest in s tem je – ob še nekaterih drugih podatkih – bila utemeljena ugotovitev, da je »naše malo mesto« v preteklih dvajsetih letih razvojno stagniralo oziroma dejansko nazadovalo. Ker nam tedaj ni bilo znano, kakšni so oziroma bodo razvojni načrti podjetja, tovarne akumulatorjev, ki je pač največji zaposlovalec v občini, in ali ta družba načrtuje investicije, ki bi lahko prispevale k razvoju občine v smislu ponudbe delovnih mest za izobražene mlade ljudi, ki se izseljujejo, sem ugotavljala, da si mora naša občina izmisliti popolnoma novo osnovo – vizijo – za nadaljnji obstoj in razvoj.

Diskusija se tedaj v tem smislu ni nadaljevala, verjetno bo to vprašanje še kdaj aktualno.

Potem je bil v letih 2011 – 2013 izdelan in v aprilu 2013 na občinskem svetu sprejet še elaborat »Razvojni program Občine Mežica 2012 – 2022«. Občani smo bili povabljeni k sodelovanju pri sestavljanju tega programa, bilo je nekaj sestankov – delavnic, kjer je bilo mogoče spoznati, da bi nekaj ljudi s pravimi vprašanji in zanimivimi predlogi vendarle želelo sodelovati, kar so zaznali tudi avtorji elaborata, ki pa je bil potem izdelan kot seznam 85 gradbenih in gradbeno-vzdrževalnih projektov, ki naj bi bili izve-

deni v obdobju 2012 do 2022. Zapis o tem programu sem že objavila v reviji Šumc, spomladi 2015.

Za te elaborate je bilo porabljenega kar nekaj denarja. Nabor objektov, ki se postopoma uresničujejo, izboljšuje določeno infrastrukturo v našem kraju, vendar bi za spremembo stanja razvojne stagnacije potrebovali nove impulze, predvsem s sodobno ponudbo delovnih mest.

V omenjenih pripombah k OPN sem tudi »pogrela« vprašanje o omejitvi prometa skozi središče našega mesta in o nekdanjem idejnem načrtu za gradnjo obvoznice. Tudi ta opomba tedaj ni spadala v kontekst OPN.

Na nekdanje načrte o obvoznici se zopet spomnimo sedaj, ko je najavljen pričetek obnove ceste, prilagojen tudi povečanju prometa skozi mesto. Projektanti in odgovorni od DRSI so na oktobrskem občinskem sestanku povedali, da je pripravljanje zemljišč načrtovano za leto 2019 in pričetek dela v letu 2020. (Zapisnik 19. seje občinskega sveta z dne 18.10.2017 je objavljen na občinski spletni strani.) Seveda številni občani menijo, da je »skrajni čas«, da se cesta skozi naše mesto obnovi, čemur tudi lahko pritrdimo, pri tem pa morda le ni prav, da spregledamo dejstvo, da je obnova v veliki meri potrebna in namenjena za tovorni promet, saj tovarna v Žerjavu načrtuje povečanje proizvodnje, kakor smo izvedeli iz javnega naznana – obvestila za javnost, ki ga je v februarju letos objavilo Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija RS za okolje.

Iz obvestila je razvidno, da je podjetje TAB d.d. zaprosilo Agencijo RS za okolje za izdajo okoljevarstvenega soglasja za povečanje zmogljivosti naprave za taljenje svinca na 277, 912 t/dan (do sedaj 224, 8 t/dan) in povečanje zmogljivosti naprave za proizvodnjo svinčevega oksida na 68 t/dan (do sedaj 55 t/dan). V javno objavljeni informaciji (<http://e-koroska.si>) je bilo zapisano, da po 30 dneh na ARSO ni prispela nobena pripomba oz pritožba, tako je ARSO 16.6.2017 objavil dodeljeno okoljevarstveno soglasje za zgoraj omenjeno povečanje proizvodnje za 20%.

V soglasju je zabeležena ugotovitev, da so zaradi preteklega slabega ravnanja z okoljem, predvsem iz časov stare žerjavske topilnice, tla še vedno obremenjena s svincem, v krvi okoliških prebivalcev pa so še vedno presežene mejne vrednosti svinca. Vendar Agencija ugotavlja, da zaradi povečanja proizvodnje in posledično izpustov svinčenega prahu in delcev PM10 ne bo prišlo do prekomerne obremenitve že tako obremenjenega okolja (zapisano v informaciji na e-koroska.si).

Težko je razumeti našo neodzivnost v tem primeru, ko si pa po drugi strani zelo prizadevamo, da bi z asfaltiranjem skoraj vsake stezice omejili prašenje, ki nam škoduje, predvsem otrokom ...

Obnovljena cesta torej pomeni osnovo za še večji promet skozi Mežico, namesto prijetnega in varnega naselja za bivanje se Mežica spreminja v transportni koridor, pa še neposredno

ob šoli, vrtcu in zdravstvenem domu poteka naša glavna cesta.

Danes zopet omenjati obvoznico je označeno kot neprimerno, čeprav bi najbrž ravno umik prometa iz središča naselja dal Mežici priložnost, da išče svojo razvojno pot kot za bivanje prijetno in varno malo mesto, kjer se organizirajo tudi sodobne priložnosti za delo, kot nam dokazuje razvoj številnih malih mest in krajev, kjer so takšne spremembe dosegli. Morda smo v zavetju okoliških hribov tudi nekoliko varni pred ujмами zaradi klimatskih sprememb, kar postaja zelo pomembno.

Še bolj nenavadno pa bi najbrž bilo, če bi opomnila na možnost, da bi za velik tovorni promet bil še najbolj primeren železniški tir, kar je sodoben trend. Zgradili ga bodo tudi za tovarno Magna. Premislek, da bi železniški tir v povezavi z obstoječimi železniškimi progami bilo morda lažje umestiti v naš prostor kot obvozno cesto, sem slišala od ljudi, ki vedo, o čem govorijo. Sicer pa to za naše kraje ne bi bilo nič novega, saj nam Štefan Lednik v svoji knjigi »Mežica 1994« poroča, da je leta 1918 rudnik, ki je bil v tistem obdobju v lasti družbe Central European Mines Limited, za prevoz tovorov dogradil svojo ozkotirno železnico s Prevalj do Mežice in jo leta 1921 podaljšal še do Žerjava. Ta železniška proga je obratovala do leta 1934. (Lednik Štefan: Mežica 1994: O podobi in preteklosti kraja ob njegovi 840-letnici, samozaložba 1994, stran 70). Danes so drugačni časi.

Vida Potočnik

4. 12. – god Svete Barbare in ob

Osrednja prireditev ob občinskem prazniku Občine Mežica je potekala v nedeljo, 3. 12.

Dobitniki občinskih priznanj

PRIZNANJE NA PODROČJU ŠPORTA ZA LETO 2017

1 Na podlagi 5. in 8. člena Pravilnika o podeljevanju plaket in priznanj na področju športa v Občini Mežica prejme priznanje za perspektivno športnico leta Vita Čeh.

Kot prvošolka se je Vita Čeh leta 2014 pridružila krožku gimnastike na Osnovni šoli Mežica. Že po nekaj urah krožka je mentorica opazila, da je Vita deklica, ki je sposobna na področju gimnastike doseči veliko. Vita je tako s sedmimi leti začela trenirati gimnastiko trikrat na teden ter pričela s tekmovanji. Na odprtih prvenstvih, memorialih, pokalnih in državnih prvenstvih tako tekmuje na področju akrobatike in v skokih na mali prožni ponjavi in vseskozi beleži vidne rezultate. V kategoriji cicibank je leta 2016 osvojila pokal druge najboljše gimnastičarke vseh osnovnih šol v Sloveniji, leta 2017 pa je dvignila pokal in postala najboljša gimnastičarka med vsemi osnovnošolkami v Sloveniji.

Vita ima izjemno voljo in veselje do gimnastike, kar je poleg talenta, ki ga nedvomno ima, zelo pomembno. Pri njeni nadaljnji športni poti ji želimo veliko uspehov in vse dobro ter ji za priznanje perspektivne športnice leta iskreno čestitamo.

PRIZNANJA OBČINE MEŽICA ZA LETO 2017

1 V skladu s 16. členom Odloka o grbu, zastavi in priznanjih v Občini Mežica, župan Občine Mežica podeljuje Priznanje

občine Mežica Moškemu pevskeму zboru VIHARNIKI, ki deluje v okviru Društva upokojencev Mežica, za njihovo dvajsetletno uspešno delovanje.

Letos praznuje 20-letnico delovanja moški pevski zbor Viharniki, ki deluje v okviru društva upokojencev Mežica. Kot amaterski pevski zbor vseskozi dokazujejo, da so sposobni pripraviti dobre pevske prireditve, in svoje pevsko poslanstvo dostojno širijo tako doma kot tudi širše, preko naših občinskih meja. Zbor vsako leto pripravi celovečerni samostojni koncert, sodeluje na proslavah v občini in kraju, pevci pa vedno radi nastopijo tudi ob drugih priložnostih.

Moški pevski zbor Viharniki ima velik pomen tako za člane same kot tudi za našo občino, saj niso le pevci ampak tudi pomembni glasniki kulturnega utripa in dogajanja v naši občini. Ob jubileju jim iskreno čestitamo. Želimo jim dobrega dela ter veliko skupnih pevskih doživetij tudi v prihodnje.

2 V skladu s 16. členom Odloka o grbu, zastavi in priznanjih v Občini Mežica, župan Občine Mežica podeljuje Priznanje občine Mežica podjetju Kovinoplastika Kogelnik za več kot dvajsetletno uspešno delovanje in razvijanje malega gospodarstva in podjetništva v Občini Mežica.

Družinsko podjetje Kovinoplastika Kogelnik je podjetje, ki se ukvarja s predelavo plastičnih mas in izdelavo orodij. V podjetju sledijo trendom in se prilagajajo sodobnim zahtevam trga in potrebam strank. Polni elana in vedno novih navdihov imajo v družini Kogelnik vizijo razvoja podjetja tudi vnaprej. Razvoj in povečanje podjetja je v preteklosti zaznamovala izgradnja

Občinski praznik Občine Mežica

v Narodnem domu v Mežici. Na njej so bila podeljena tudi priznanja Občine Mežica.

proizvodne hale na lokaciji Onkraj Meže, nekaj let zatem postavitve nove, sodobne avtomatske avtopralnice in v letošnjem letu še otvoritev druge, povsem nove proizvodne hale ter odprtje kava bara, ki lepo sovпада s ponudbo avtopralnice. Roman Kogelnik se skozi vsa leta svojega podjetništva ukvarja tudi z različnimi hobiji. Čebelarstvo je njegov ljubši in za čebelarje je v lanskem letu izdelal pripomoček – osmukač Kogelnik in ga tudi patentiral. Družini Kogelnik ob prejemu občinskega priznanja iskreno čestitamo in jim želimo uspešno poslovanje tudi v naprej.

- 3 V skladu s 16. členom Odloka o grbu, zastavi in priznanjih v Občini Mežica, župan Občine Mežica podeljuje Priznanje občine Mežica Kristini Kasnik za njeno dolgoletno prizadevno društveno in humanitarno delovanje v Občini Mežica.** Gospa Kristina Kasnik že vrsto let aktivno deluje na področju medgeneracijskega in prostovoljnega delovanja. Kot skupinovodja že dolgih 45 let združuje skupino občank pri telesni vadbi. S tem prispeva h kvalitetnejšemu in polnejšemu življenju le-teh. S svojim znanjem je tako pristopila tudi k Šoli zdravja in kot so-voditeljica tudi v tej skupini vodi telovadne urice. S svojimi ročnimi spretnosti bogati skupino Dimke, ki vsako leto tudi pripravijo razstavo. Je prostovoljka Starejši za starejše. Ob ustanovitvi Medgeneracijskega centra se je takoj aktivno vključila tudi v ta dogajanja. Deluje v odboru društva diabetikov in prav tako v koronarnem društvu. Predvsem pa je Krista Kasnik človek, pripravljena pomagati vsakomur, ki je pomoči potreben. Gospe Kristini Kasnik iskreno čestitamo in želimo, da svojo srčno energijo med sokrajanji širi še naprej.

ZLATI GRB OBČINE MEŽICA ZA LETO 2017

- 1 V skladu s 15. členom Odloka o grbu, zastavi in priznanjih v Občini Mežica, Občinski svet Občine Mežica podeljuje Zlati grb Občine Mežica Antonu Strmčniku za njegov velik prispevek k razvoju in prepoznavnosti kraja in lokalne skupnosti.**

Anton Strmčnik je skozi vsa leta svojega poklicnega in civilnega delovanja izjemno aktiven na različnih področjih. Veliko je prispeval k razvoju in prepoznavnosti kraja in lokalne skupnosti.

Kot mlad električar se je zaposlil pri Rudniku svinca in topilnica Mežica in kasneje v tozdu Elmont. Vrsto let je bil aktiven v sindikatu, kjer je kar nekaj let opravljal profesionalno funkcijo sekretarja konference sindikata in se vseskozi zavzemal za boljši položaj delavcev.

Leta 1987 je postal tajnik Krajevne skupnosti Mežica. Funkcijo je zavzeto in uspešno opravljal vse do upokojitve. Največja zasluga Toneta Strmčnika za občino je vsekakor pobuda za postavitve male hidroelektrarne na Šumcu, ki uspešno deluje še danes. Kljub zavidljivim letom je še vedno njen vzdrževalec.

Ob upokojitvi leta 1996 je ostal družbeno aktiven. Bil je član različnih občinskih odborov, tako tudi gradbenega odbora za prenovitev naše osnovne šole, ki je ena najlepših v Sloveniji. 8 let je bil predsednik Smučarskega kluba. Takrat je bila Mežica med prvimi, ki o organizirali tekmovanja FIS. Anton Strmčnik je bil tudi s srcem zapisan planinarjenju. Bil je vseskozi aktiven član Planinskega društva Mežica. V okviru društvenih dejavnosti je vodil številne pohode. Kot član Društva upokojujencev je

vodil ekipo smučarjev upokojencev. Za svoje požrtvovalno delo je prejel priznanje ZDUS IN DU Mežica. In ne nazadnje je bil Anton Strmčnik v času osamosvojitvene vojne za Slovenijo tudi predsednik

mobilizacijske komisije. Za to delo je tudi prejel priznanje Zveze vojnih veteranov Mežiška dolina. Spoštovani Tone Strmčnik, iskrene čestitke in želimo vam še veliko tako aktivnih let.

GOVOR ŽUPANA, G. DUŠANA KREBLA, NA PRIREDITVI V ČAST OBČINSKEMU PRAZNIKU

Spoštovane občanke in občani, drage Mežičanke in Mežičani.

Lepo pozdravljeni na slovesnosti v počastitev občinskega praznika Občine Mežica. Prav poseben pozdrav velja letošnjim ter dosedanjim občinskim nagrajencem, častnim občanom Občine Mežica ter cenjenim gostom. Lepo pozdravljeni tudi vsi nastopajoči na nocojšnji prireditvi ter vsi ostali, ki danes praznujete z nami. Pristrčno dobrodošli.

V veliko čast mi je, da lahko kot župan Občine Mežica vsako leto spregovorim na osrednjem dogodku v počastitev občinskega praznika Občine Mežica, ki smo si ga izbrali na dan, ko goduje Sv. Barbara, zaščitnica rudarjev.

Več kot 350 let je minilo od začetkov rudarjenja v rudniku Mežica in 23 let od njegovega zaprtja. V tem okolju in v naših ljudeh je rudarjenje zarezalo globoke brazde in pustilo neizbrisne sledi. Dalo pa je tudi dobro osnovo za nadaljnji razvoj industriji in podjetjem v teh krajih. Gospodarska sli-

ka naše občine tako znatno presega pregovorno majhnost naše regije. Naša podjetja so uspešna in praviloma izvozno usmerjena. Za vse doseženo si zaslužijo iskrene čestitke z željo in upanjem, da ljudje na ključnih položajih v teh podjetjih nikoli ne bi pozabili svojih korenin ter da bi še okrepili družbeno odgovornost do skupnosti in lokalnega okolja, v katerem poslujejo.

Spoštovani, občinski praznik je zmeraj lepa in primerna priložnost za snidenje z vsemi ki nam pomagajo, nas bodrijo in svetujejo, sodelujejo in delajo z nami. Danes je čas, ko se lahko ustavimo, se ozremo nazaj ter ocenimo opravljeno delo. V Občini Mežica vseskozi želimo postati privlačna, sodobna in urejena lokalna skupnost. To vizijo udejanjamo z uspešnimi naložbami na različnih področjih. Kljub vedno težjim pogojem pri pridobivanju dodatnih finančnih virov smo uspeli dokončati kar nekaj naložb, proračunska sredstva pa namenili tja, kjer so

bila najbolj potrebna. Današnja slovesnost je priložnost, da si povemo, kaj smo dosegli in da smo s sodelovanjem in soustvarjanjem naredili veliko.

Že v začetku letošnjega leta smo uredili in odprli Medgeneracijski center Mežica, ki se je, kot radi rečemo, dobro prijel in služi kot stičišče vsem, ki se radi družite, vsem, ki si želite kaj novega spoznati, se česa naučiti ali želite svoje znanje, izkušnje in veščine posredovati drugim. V centru spodbujamo medgeneracijsko sodelovanje in veselimo nas, da je center že v prvem letu svojega delovanja postal kraj srečevanja, sodelovanja in povezovanja.

Največja letošnja naložba, na katero smo še posebej ponosni, je izgradnja servisnega objekta z ureditvijo okolice v športnem parku nogometnega stadiona, tu ob Narodnem domu.

Občina Mežica je že pred leti prepoznala potrebo po celoviti ureditvi športnega

parka, ki je kar predolgo klical po prenovi. Letos so tako več desetletne želje postale stvarnost. V objektu so poleg novih garderobnih, toaletnih in servisnih prostorov tudi novi klubski prostori nogometnega kluba TAB Akumulator, ki si te prostore prav gotovo zasluži. Na naš nogometni klub smo v zadnjem obdobju še posebej ponosni, saj se dobro delo kluba zrcali tako na tekmovalnem polju kot na področju dela s podmladkom. Ob »Pešngi« na območju športnega parka smo postavili tudi fitnes na prostem, ki je namenjen rekreativni vadbi občanov vseh starosti.

Veliko je bilo postorjenega tudi na komunalnem področju:

- celovito smo obnovili Leško cesto mimo Mercatorja,
- uredili smo pešpot s stopniščem na Stržovo,
- na novo smo uredili povezovalno pešpot med Knapovško cesto in Trgom 4. aprila,
- zamenjali smo leseno konstrukcijo mostu na Marholčah in postavili nov mostiček čez Encijev potok na Lenartovi ulici,
- s kamnito zložbo smo uredili brežino Encijevega potoka
- ter preplastili odsek ceste mimo kmetije Adam na Lomu.

Začete, a nedokončane, so ostale naložbe, ki jih bomo zaključili v začetku naslednjega leta:

- na Poleni bomo zaključili z obnovo cestišča pred večstanovanjskimi bloki, ki obsega tudi preplastitev in ureditev parkirišč,

- na desni strani Meže bomo dokončali desno brežni kanalizacijski kolektor in zamenjali dotrajane vodovodne cevi,
- v spomladanskih mesecih bomo zaključili z izgradnjo mestne tržnice in njene okolice,
- ter v začetku prihodnjega leta dokončali ureditev nove šolske zobozdravstvene ordinacije v prostorih Osnovne šole Mežica.

Spoštovani, v letošnjem letu so nas pestili tudi nekateri problemi. Menim, da je bil med največjimi prav gotovo ta, da odgovornim v Zdravstvenemu domu Ravne po odhodu zdravnice konec meseca aprila ni uspelo kadrovske zapolniti ambulant na naši zdravstveni postaji. Pri reševanju nastale situacije smo se na občini Mežica, kot tudi sam osebno, vseskozi tvorno vključevali, aktivno iskali rešitve in tudi o možnih rešitvah sproti informirali občane. Po zadnjih pisnih zagotovilih direktorja Zdravstvenega doma Ravne vam lahko z veseljem in olajšanjem danes povem, da delo v ambulantah še v mesecu decembru prevzemata dve mladi zdravnici. Verjamem, da je ob prihajajočem novem letu za vse nas to najlepše darilo.

Veliko izzivov nas čaka tudi v prihodnje. Da bomo prišli do zelenega cilja velikokrat ne bo mogoče ubirati bližnjic. Pot bo treba nadaljevati s preudarnimi koraki in morali bomo biti pripravljeni na vse izzive, kompromise, vzpone in tudi padce. Potruditi se bomo morali, da bomo veliki – z

drobnimi dejanji, da bomo znali ceniti, spoštovati, da bomo odločni in ponosni. Da bomo, kadar bo to potrebno, zmogli stopiti skupaj in ko bo dana priložnost, se skupaj tudi poveselili.

Naj se na koncu zahvalim in iskreno čestitam tistim, ki so k razvoju našega mesta ogromno prispevali in je njihovo delo spoštovano tako med nami Mežičani kot tudi širše. To so letošnji občinski nagrajenci. Spoštovani prejemniki letošnjih občinskih priznanj – ponosen sem, da živite, delate in ustvarjate v našem okolju, ter vam želim, da bi z vašim delom dober glas o našem kraju in Občini Mežica širili še naprej.

Najlepša hvala tudi vsem, ki se trudite pri organizaciji in izvedbi osrednje občinske prireditve.

Z vašo izvirnostjo in pristopom ste to prireditev dvignili na zavidljiv umetniški nivo, ki za vse nas predstavlja enkratno kulturni dogodek.

Vsem tukaj prisotnim ter tudi ostalim občanom in občankam želim prijetno in ponosno praznovanje praznika občine Mežica. Ob novem letu vam želim, da uspešno premostite vse izzive, ki vam stopijo na pot, in da preživite čim več prijetnih trenutkov v krogu vaših najbližjih.

Srečno Mežica!

župan
Dušan Krebel

Podelitev priznanj Turističnega društva Mežica, odbora za hortikulturo

Turistično društvo Mežica vsako leto podeli priznanja najlepše urejenim domovom z okolico. Pri svojem delu člani komisije za ocenjevanje urejenosti okolja pri Odboru za hortikulturo ugotavljajo, da občanom Mežice ni vseeno, kako je videti njihov kraj – vsako leto namreč lahko opazimo več cvetja in urejenih zelenih površin.

Številni domovi si zaslužijo pohvale in priznanja, saj jih obdajajo slapovi pisanega cvetja in negovane trate – merilo pa ni samo bujno cvetje, ampak tudi urejena okolica, dvorišče. Ker pa vsi naenkrat ne morejo biti nagrajeni,

komisija vsako leto izbere le nekaj najboljših. Tako se je letošnje leto odločila, da podeli 3 priznanja, in sicer:

Osnovni šoli Mežica za ekološko ozaveščenost ter prijazno, lepo urejeno in predvsem varno okolico; Majdi Naveršnik za lepo urejeno kmetijo in prijetno okolico ter družini Mavrič za hišo v cvetju in lepo urejeno okolico.

Iskrene čestitke vsem nagrajencem!

TD Mežica
Francka Merkač, Darja Komar

OBČINA MEŽICA

najboljša v skrbi za okolje

V novembru je izšla šesta številka tematske izdaje revije Ekodežela, osrednja tema katere so bile občine in kakovost življenja v njih.

Tretje leto zapored so namreč pri reviji izvajali anketo o zadovoljstvu občanov na različnih področjih življenja v lokalni skupnosti.

Svoje ocene so podali tudi Mežičani. Ob vseh lestvicah, ki na podlagi statističnih in drugih podatkov 211 občin uvrščajo v različne kategorije, so se pri reviji Ekodežela zadeve lotili nekoliko drugače. Lestvica, ki prikazuje kakovost življenja v občinah, je namreč neposredni rezultat glasu ljudi, ki v lokalnih skupnostih prebivajo, kar je pravzaprav edini glas, ki šteje.

Ekipo revije Ekodežela je zanimalo predvsem, kaj prebivalci posamezne občine menijo o turistični ponudbi, zagotavljanju športnih aktivnosti, urejanju kolesarskih in sprehajalnih poti, možnostih zaposlovanja, o reševanju stanovanjske problematike mladih družin, skrbi za starejše, ponudbi aktivnosti za mlade, skrbi za okolje vključno s kakovostjo zraka, kvaliteto komunalnih storitev, pa tudi v zvezi z varnostjo v občini ter zadovoljstvom s cestno infrastrukturo. Omenjene kazalnike kakovosti življenja so strnili v dvanajst vprašanj, na katera so občani odgovarjali z ocenami od 1 do 5 skozi vse leto. Za potrebe predstavitve dobljenih rezultatov so občine razdelili v tri kategorije: mestne, večje (nad 10.000 prebivalcev) in manjše (pod 10.000 prebivalcev). Najvišje povprečne ocene po vseh 12 ocenah so prejele: med mestnimi občinami Mestna občina Koper, med večjimi Občina Brežice, med manjšimi pa Občina Podčetrtek.

Po mnenju občanov mežiška občina zelo dobro skrbi za okolje, posebej so bili izpostavljeni eko OŠ in vrtec, čebelarstva zbirka, urejen spominski park, skate park, kulturni dom, zdravstveni dom z lekarno, nov športni kompleks s stadionom, odlična ponudba kmečkih turizmov in lokalnih gostincev, planinske kočice. Našteto je plod trajnostne naravnosti občine za izboljšanje bivalnega okolja, za kar si je Občina Mežica zaslužila prvo mesto med manjšimi občinami v kategoriji skrb za okolje. Na tretjem mestu je Občina Mežica pristala v kategoriji možnosti za zaposlitev, kar je spodbudno, predvsem za mlade.

Dobre ocene občanov so dokaz, da smo na nekaterih področjih na pravi poti, na drugih stremimo k izboljšanju. Po rezultatih ankete se mežiška občina namreč ni najbolje odrezala na področju zagotavljanja aktivnosti za mladostnike, kar bi želeli spremeniti. Aktivno vključevanje mladih v projekte in programe, ki bi dvignili kakovost preživljanja prostega časa v Mežici, je namreč ključnega pomena za postopno izboljšanje zadovoljstva mladih občanov in občank Občine Mežica, kar je naš skupni interes.

Služba za gospodarstvo
Jana H. Tomaž

PISMO

iz Zdravstvenega doma Ravne na Koroškem

Upamo, da bo nezadovoljstvo zaradi slabše dostopnosti do ustreznih zdravstvenih storitev v zdravstveni postaji Mežica odpravljeno, saj bo 11.12.2017 prišla prva zdravnica specialistka družinske medicine in prevzela eno od ambulant, druga pa po opravljenem specialističnem izpitu po novem letu – 3.1.2018. Zdravnice zdravstvenega doma Ravne, ki so poleg svojih ambulant prihajale nadomeščati v ZP Mežica, so bile v tem letu včasih izpostavljene, žal, tudi neprimernemu odnosu, čeprav je bila pokritost ambulant v povprečju v Mežici celo boljša kot v ostalih ambulantah ZD Ravne. Zaradi očitane slabše telefonske dosegljivosti smo omogočili stalno prisotnost vsaj dveh sester, če je delovala ena ambulanta in treh, če obe. Ves čas pa je delovala tudi referenčna ambulanta, ki so jo ljudje pozitivno sprejeli, saj jim referenčna sestra pri obravnavi nameni več časa. Uvedli smo tudi možnost urejanja naročil po elektronski pošti in postopno uvajamo tudi možnost naročila v ambulanto po spletu z uvedbo aplikacije DOZDRAVNIKA.SI (v Mežici po novem letu).

Med poletjem smo morali zaradi izliva vode urediti nov pod v čakalnici v pritličju, pred začetkom dela stalnih zdravnic pa bomo, oziroma smo deloma že, preuredili tudi ambulanti, zamenjali pode, naredili dodatno zvočno izolacijo ordinacij in nove opleske.

Zahvaljujemo se tistim, ki ste razumeli nastalo situacijo in brez prevelike slabe volje dočakali ureditev razmer in vam vsem želimo dobro zdravje in srečno v novem letu 2018. Verjamemo, da »po novem letu boljše bo«.

Kolektiv ZD Ravne

OTVORITEV PRENOVLJENE POŠTE V MEŽICI

V PONEDELJEK, 4. DECEMBRA 2017, JE NA STARI LOKACIJI, NA PARTIZANSKI CESTI 2, ZNOVA PRIČELA POSLOVATI POŠTA 2392 MEŽICA.

Po slabih petih mesecih od začasne selitve pošte v hotel Lipa, v začetku junija letos, smo dotrajane prostore pošte temeljito obnovili in preuredili. Tako se danes pošta 2392 Mežica ponaša s sodobno, lično urejeno poštno poslovalnico, z dvema delovnim mestoma

(poštnima okencema), kjer lahko opravite vse poštno in denarne storitve ter razen znamk, filatelističnih vrednotnic, kuvert, paketne embalaže, voščilnic in razglednic kupite tudi vinjete, vstopnice, srečke, sveče, vplačate virtualne igre na srečo in poskusite še marsikaj, od sladko/slanih dobrot, do trenutno aktualnih čajev in kave. Glede na aktualno praznično vzdušje vam bodo naši zaposleni v poštni poslovalnici z veseljem pomagali tudi pri izbiri daril iz naše pestre spletne ponudbe. Vaš pismošoš pa vam jih bo nato v nekaj dneh dostavil na dom.

Obnovljena poštna poslovalnica pa se ne ponaša le z modernejšim poslovnim prostorom in prenovljeno trgovsko ponudbo, temveč je precej več prostora namenjenega tudi štirim pismošošem, ki bodo odslej pošiljke za dostavo pripravljali v boljših pogojih.

Seveda bo najboljšo, da si našo obnovljeno poslovalnico čim prej ogledate sami, si privoščite kakšno dobroto ali pa poizkusite srečo z nakupom srečke.

Pošta Slovenije d.o.o.

KURILNA SEZONA

PRINAŠA TUDI ONESNAŽEN ZRAK

Onesnažen zrak je v razvitem svetu najpomembnejši okoljski problem. Prispeva namreč k nastanku številnih bolezni in skrajšuje življenjsko dobo ljudi. Zato bi na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) ob začetku kurilne sezone izpostavili, da je zrak v času kurilne sezone pri nas onesnažen, še posebej so problematični delci (PM). Gre za mešanico trdnih in tekočih snovi, razpršenih v zraku. Njihova glavna sestavina je ogljik, na katerega so vezane različne škodljive snovi, kot so npr. strupene kovine, organske spojine.

Delci so različnih velikosti: od saj, ki jih vidimo s prostim očesom, do najmanjših ultrafinih nanodelcev. Od velikosti delcev je odvisno, kako globoko v dihala prodrejo in kakšne posledice povzročajo. Najmanjši delci prodrejo najgloblje do pljuč in gredo naprej v kri. Manjši kot so, dlje v telo prodrejo in bolj so škodljivi.

KAJ POVZROČAJO V NAŠEM TELESU?

- Osnova njihovega škodljivega delovanja je povzročanje vnetja. Z vdihavanjem pridejo v naša pljuča in povzročajo draženje, poškodbe tkiva in vnetje. Najmanjši delci iz pljuč vstopajo v kri in se s krvjo odplavijo v različne organe: v srce, jetra, ledvice, možgane ... ter tudi tam povzročajo vnetja in različne škodljive kronične učinke.
- Najpomembnejši so vplivi na srce in ožilje ter na dihala: povzročajo vnetja dihalnih poti, pospešujejo nastanek astme.
- Pri dolgotrajnem delovanju povzročajo spremembe v krvi in na ožilju, ki imajo lahko za posledico povečano nevarnost za nastanek krvnih strdkov in infarkta.
- Delci so tudi rakotvorni. Onesnažen zrak, ki je

posledica gorenja fosilnih goriv (nafta, premog, les, naftni derivati) sodi namreč v prvo skupino rakotvornih snovi, ki dokazano povzročajo raka.

- V zadnjem času povezujejo delce tudi z nekaterimi nevrološkimi boleznimi ter s sladkorno boleznijo. Škodljivo vplivajo praktično na celo telo.

KDO JE NAJBOLJ OGRŹEN?

- bolniki z obstoječimi srčno-žilnimi in pljučnimi boleznimi
- starejši ljudje, majhni otroci
- sladkorni bolniki
- zdravi odrasli, ki so intenzivno fizično aktivni na prostem – zaradi poklica, športa (dihajo globlje, hitreje)

OB ZELO POVEČANIH VREDNOSTIH DELCEV V ZRAKU SO NAJBOLJ PRIZADETI AKUTNI BOLNIKI. KRATKOROČNO SO NAJBOLJ OGROŽENI TISTI, KI TRPIJO ZARADI ŽE OBSTOJEČIH DIHALNIH IN SRČNO-ŽILNIH BOLEZNI, SAJ SE LAHKO NJIHOVA OSNOVNA BOLEZEN HITRO POSLABŠA.

KAKO RAVNATI V ČASU POVIŠANIH RAVNI DELCEV PM₁₀ V ZRAKU?

Svetujemo, da prebivalci ravnajo po priporočilih objavljenih na spletni strani NIJZ (www.nijz.si).

Ob povišanih koncentracijah priporočamo zmanjšanje fizičnih aktivnosti, zlasti na prostem in še posebej pri osebah, ki imajo že od prej težave z dihalni, srcem in ožiljem oziroma zaznavajo težave. Še posebej smo na to pozorni v obdobjih, ko so vrednosti delcev več dni skupaj močno presežene.

Priporočljivo je spremljati podatke o onesnaženosti zraka v Sloveniji, ki jih na svoji spletni strani redno objavlja Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO): www.arso.gov.si (sklop Zrak/ Podatki o kakovosti zraka). **Na omenjeni spletni lokaciji so dostopne tudi stopenjske napovedi onesnaženosti zraka z delci in priporočila za ravnanje v obliki barvne lestvice, ki smo jih pripravili na NIJZ skupaj z ARSO. Različnim stopnjam onesnaženosti zraka (od nizke, zmerne, visoke do zelo visoke), ki so označene z zeleno, rumeno, oranžno in rdečo barvo, so priloženi**

ustrezni zdravstveni nasveti.

Hkrati z napovedjo prekomerne onesnaženosti zraka podaja ARSO tudi osnovna priporočila za ukrepanje (priporočila glede kurjenja in pravilne priprave drv, zmanjšanja ogrevanja, uporabe javnega prevoza ...).

ZA BOLJŠI ZRAK SMO ODGOVORNI VSI, DRŽAVA, PA TUDI VSAK POSAMEZNIK, KI Z ODGOVORNIM RAVNANJEM LAHKO VELIKO NAREDI: UPORABA JAVNEGA PROMETA, DOBRA IZOLACIJA STAVB, OGREVANJE S CENTRALNIM DALJINSKIM SISTEMOM, VZDRŽEVANE IN DOBRO DELUJOČE PEČI Z DOBRIM IZGOREVANJEM, OGREVANJE NA PLIN, TOPLOTNE ČRPALKE ...

Če uporabljamo les, pa naj bodo to le kakovostna, čista in pravilno posušena drva ali druge oblike pravilno pripravljene lesne mase. Kurjenje onesnaženega, lakiranega, barvanega odpadnega lesa, smeti, tekstila, plastike je silno škodljivo. S tem povzročamo sproščanje strupenih snovi skozi dimnik, ki jih neposredno vdihavamo vsi, mi sami in naši otroci.

**Nacionalni inštitut za javno zdravje
Center za zdravstveno ekologijo,**
člani strokovne skupine za Zmanjševanje vplivov onesnaženega zraka na zdravje ljudi

www.nijz.si

Dom starejših NA FARI

s strokovno oblikovanim konceptom in programom dela s stanovalci z demenco in lokalna izpostava »Spominčice«

Demenca je skupek simptomov in znakov, ki se pojavljajo pri bolniku in so lahko posledica različnih bolezni. Za demenco so značilne motnje spomina, osiromašeno mišljenje ter prizadetost opravljanja vsakodnevnih dejavnosti. Prizadeto je pomnjenje in priklic novih informacij (pozabljivost), zmanjšana je zmožnost orientacije, razumevanja, računanja, govornega izražanja in presoje, zmanjšana je sposobnost obvladovanja čustev ter socialnega vedenja. Z napredovanjem demence postaja oseba vedno manj samostojna in potrebuje dodatno oskrbo in nego. Pri demenci gre torej za upad prej obstoječih intelektualnih in spominskih sposobnosti (t.i. spoznavne sposobnosti). Demenco lahko povzroči več kot sto različnih bolezni, najpogostejši vzrok pa je Alzheimerjeva bolezen, ki je vzrok skoraj 60 odstotkov vseh demenc. Dokaj pogosta je tudi demenca zaradi bolezni možganskega žilja, redko pa jo povzročajo hormonske motnje, tumorji ali okužbe.

Dom starejših Na Fari ima kot izvajalec institucionalnega varstva starejših že vrsto let strokovno oblikovan koncept in program dela s stanovalci z demenco. V njem predvsem opredeljujemo cilje, temeljna načela in metode dela, organizacijske oblike, postopke vključevanja stanovalcev, prostorske in kadrovske rešitve ter vsebinski program aktivnosti.

V letu 2017 se je Dom starejših Na Fari včlanil v Slovensko združenje za pomoč pri demenci – Spominčica, Alzheimer Slovenija.

Dom starejših Na Fari je lokalna izpostava »Spominčice« za Mežiško dolino. Združenje

je prostovoljno, samostojno, neprofitno, interdisciplinarno strokovno združenje, katerega primarni namen in cilj je zagotavljanje strokovne in učinkovite pomoči osebam z demenco, njihovim svojcem ter skrbnikom.

Območje delovanja ni omejeno le na Dom temveč na širšo okolico – Občine Mežiške doline.

Redno mesečno organiziramo »Alzheimer Cafe« - neformalno obliko druženja svojcev obolelih za demenco.

Pridružite se nam lahko vsak zadnji četrtek v mesecu v »Brinjevki« Doma starejših Na Fari. Informacije vam bosta z veseljem posredovali delovna terapevtka Martina Trstenjak (tel. 82-40-920 int. 203) ali diplomirana medicinska sestra Darja Grubelnik (tel. 82-40-920 int. 208).

Stanka Vauh,
direktorica

Sodelovanje z Medgeneracijskim centrom Mežica

Pri medgeneracijskem sodelovanju gre za povezovanje med generacijami. Temelji na medgeneracijskem učenju, ki zagotavlja prenos in izmenjavo znanja med generacijami, izmenjavo izkušenj, druženje, učenje, pomoč ene generacije drugi, ustvarjanje, ohranjanje in širjenje socialne mreže.

Predvsem gre za medčloveški odnos in uresničevanje medgeneracijske solidarnosti. Ko govorimo o sožitju generacij, imamo v mislih sožitje med mladimi, srednje starimi in starimi, vendar tudi sožitje različnih generacij starih med seboj.

v lokalni skupnosti, sodelujemo v različnih delavnicah z otroki iz bližnjih vrtcev, z učenci osnovnih šol ter varovanci Centra za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem. Naše aktivnosti sovpadajo z navadami, prazniki ali pa so prilagojene željam naših stanovalcev. Npr.: izdelava snopov, druženje na sladolednih piknikih, igranje družabnih iger, izdelovanje adventnih venčkov, peka keksov, krasitev božičnih drevesc ...

Ker smo v Domu starejših Na Fari zelo aktivni, nam medgeneracijsko druženje in povezovanje ni tuje. Že vrsto let sodelujemo pri medgeneracijskih druženjih

Kot partner pa smo letos pričeli sodelovati tudi z Medgeneracijskim centrom Mežica. Stanovalci in stanovalke se z veseljem odzovejo povabilu na delavnice, ki bodo potekale v Medgeneracijskem centru Mežica. Prvo naše srečanje je bilo februarja, ko smo skupaj z otroki Vrtca Mežica ustvarjali risbe, ki danes krasijo stene centra. Druženje smo zaključili s tem, da so naše stanovalke pokazale, kako se ustvarjajo slike iz kosmov krep papirja, stanovalec pa je pokazal kako izdeluje rože.

Sožitje dveh različnih generacij, ampak toliko pozitivizma in veselja. Drugo naše srečanje je bilo ob veliki noči, ko so starejši bili mentorji otrokom pri barvanju velikonočnih pirhov. Nikoli pri naših srečanjih ne manjkata smeh ter otroško petje. Konec meseca novembra pa smo izdelovali adventne venčke. Poleg otrok so se nam pridružili še varovanci Centra za usposabljanje, delo in varstvo Črna. Veselimo se srečanj, saj je vedno zanimivo, pestro, med nami pa se prepletajo medsebojne

vezi vseh generacij. Skupne aktivnosti spodbujajo dialog in povezovanje med generacijami, kvalitetno preživljanje prostega časa in druženje pa spodbujata socialno vključevanje starih in mladih. Medgeneracijsko povezovanje prinaša sodelujočemu novo kvaliteto življenja, zagotavlja občutek sprejetosti in varnosti, lajša osamljenost ter krepi duševno in telesno zdravje.

Mateja Pipuš,
delovna terapevtka

Delavnice za učenje slovenščine

V Mežiško dolino se priseljujejo družine iz bivših republik Jugoslavije in ker ugotavljamo, da matere in žene iz teh družin ne govorijo slovensko, ne poznajo naše kulture, navad in običajev, smo jih povabili v delavnice za učenje slovenščine.

Delavnice izvajamo v okviru dopolnilnega programa Pomoč družinam Centra za socialno delo Ravne na Koroškem na Ravnah, Prevaljah

in v Mežici, enkrat tedensko v dopoldanskem času. Vodita jih dve delavki Centra za socialno delo Ravne na Koroškem.

V Mežici se srečujemo že več kot dve leti. Oblikovali smo dve skupini. Prvo za bolj izkušene, ki so delavnice obiskovale že preteklo leto in drugo za novinke. Z njimi se ločeno srečujemo vsako sredo od 9. do 10.30 ure in od 11. do 12.30 ure, v prostorih Medgeneracijskega

centra Mežica. Trenutno je vključenih 15 udeleženk. Vse prihajajo iz Bosne.

Z udeleženkami se pogovarjamo o različnih temah, čas namenjamo spoznavanju naših kultur, ki se zaradi različnih verstev, običajev, navad ... med sabo razlikujejo. Udeleženke o posebnostih države, iz katere prihajajo, rade spregovorijo in se z zanimanjem vključujejo v pogovor o slovenskih posebnostih in navadah ter med državami iščejo podobnosti in razlike.

Na delavnicah rešujemo različne pisne naloge in se učimo slovenščine preko socialnih iger ter ustvarjalnih dejavnosti. Tudi v te aktivnosti se vključujejo z veliko vnemo in željo po osvojitvi ter krepitvi slovenskega jezika. Poleg učenja slovenščine, je namen delavnic tudi zdravo druženje, kjer so udeleženke deležne pozitivnih spodbud, pohval in potrditev, ki pripomorejo k boljši samopodobi in povezanosti skupine. Vsem nudimo pomoč, podporo in svetovanje ob različnih težavah in si z delavnicami prizadevamo krepiti veščine, pomembne za vsakdanje življenje v novem

okolju ter lažje vključevanje v slovensko družbo. Odziv priseljenk je dober, opazen je napredek in število žensk v skupini se večja. Zaradi prijetnega vzdušja se srečanj vsi radi udeležujemo in jih načrtujemo tudi v prihodnje.

Ob našem zadnjem srečanju v novembru so gospe svoje vtise v slovenščini na kratko predstavile tako:

Enisa: »Meni je na srečanjih v redu. Nekaj sem se že naučila.«

Anita: »Meni je tukaj fajn.«

Mirsada: »Meni je tukaj super, veliko sem se že naučila.«

Amela: »Rada se učim slovenščino. Bolje jo poznam in želim prihajati tudi v prihodnje.«

Safeta: »Prišla sem živeti v Slovenijo, zato sem se odločila, da se pridružim skupini, da bom znala govoriti slovensko. Sem zelo zadovoljna in si želim prihajati tudi v prihodnje, ker se vsak dan naučim kaj novega.«

Petra Jovan,
voditeljica skupine

GEOfestival 2017

TAKO PISAN IN RAZNOLIK JE GEOPARK KARAVANKE

GEOfestival je pisana paleta zanimivih dogodkov, ki potekajo v čezmejnem Karavanke UNESCO Globalnem Geoparku, v okviru projekta z akronimom „EUfutuR“. Dogodki GEOfestivala 2017 so bili sicer osredotočeni na obdobje med 19. majem in 10. junijem 2017, saj ta čas sovпада s tednom

evropskih geoparkov, ki se prireja vsako leto in sicer v vseh 70 evropskih geoparkih. Namen teh dni je predvsem ozaveščanje, ohranjanje in popularizacija geološke dediščine, v obliki različnih aktivnosti, kot so delavnice, dnevi odprtih vrat, vodeni sprehodi, ekskurzije in predavanja. V GEOfestival

2017, katerega glavna ideja je bila spoznati in odkriti posebnosti Geoparka Karavanke, so bile vključene tudi zanimive prireditve izven omenjenega obdobja. Tako je letošnji GEOfestival združeval kar preko 40 različnih dogodkov z obeh strani meje, med katerimi so bili zagotovo najbolj obiskani:

Pokal Peca - 1. čezmejni nogometni pokal za podmladek v Geoparku Karavanke

Pevsko srečanje šolskih zborov v Geoparku »Mladi glas, sosednja vas«

1. Geopark sejem

Folklorni večer, Zaplešimo v poletje 2017 (Foto: Roman Abraham)

Generalna skupščina evropskega združenja VEBH

Vrtna čajanka pri Bargatejevih (Foto: Uroš Grabner)

Z vodnikom in aplikacijo ČŠOD Misija po Mežicljevi poti

15. Barbarin sejem (Foto: Uroš Grabner)

- **Tiskovna konferenca ob otvoritvi GEOfestivala 2017** – 19.5.2017 v Kulturnem domu Pliberk/Bleiburg, ki so jo z gledališko predstavo „Veliki in mali kamen“ popestrili otroci iz Vrtca Šmihel nad Pliberkom/St. Michael ob Bleiburg. Dvojezična, geološko obarvana gledališka predstava je pripovedovala o doživetjih in srečanjih kamnin, ki so se odcepile od gore Pece.
- **Pevsko srečanje šolskih zborov v Geoparku „Mladi glas, sosednja vas“** – 1.6.2017 v Galiciji (Gallizien) pri Podkanjskem slapu (Wildensteiner Wasserfall); pevskega srečanja se je udeležil tudi pevski zbor Osnovne šole Mežica.
- **Pokal Peca – 1. čezmejni nogometni pokal za podmladek v Geoparku Karavanke**, ki se je odvijal 3.6.2017 na stadionu na Prevaljah. Med sodelujočimi ekipami je bil tudi podmladek mežiškega NK Akumulator.
- **Geopark mini tek, Mednarodna Geopark šolska štafeta in Geopark družinski tek za zdravje** – 9.6.2017 v Lavamündu/Labotu.
- **Zaključek fotografskega natečaja »MI SMO UNESCO!«** s predstavitvijo rezultatov – razstavo fotografij – 7.6.2017 v Kulturnem domu Pliberk/Bleiburg.
- **1. Geopark sejem** v Železni Kapli/Bad Eisnekappel – 3.7.2017, na katerem so se predstavili tudi društva, organizacije in posamezniki iz Mežice.

V GEOFESTIVAL 2017 SO BILI VKLJUČENI TUDI NEKATERI DOGODKI V OBČINI MEŽICA. TO SO BILI:

- **„MI SMO UNESCO!“ – kreativna delavnica za otroke**, 19.5.2017 v Informacijskem centru Geoparka Karavanke Podzemlje Pece, kjer so udeleženci spoznavali svetovne UNESCO geoparke, pri tem pa mimogrede ponovili še države sveta. Bolj kreativni so si lahko iz kamnin Geoparka Karavanke izdelali »kamniti spominek«.
- **Folklorni večer oziroma Zaplešimo v poletje 2017**, 3.6.2017 v prostorih Narodnega doma, v organizaciji Folklornega društva PUŠLC Mežica. Poleg organizatorjev so folklorni večer popestrili otroška FS Pušlc, FS Šlekapac iz Vrtca Mežica, FS Črički iz OŠ Mežica, otroška FS libuške Dorfgemeinschaft, FS DKD Senovo, pevka Lea Kotnik ter ljudski pevci Rudarskega etnološkega društva Brezno – Huda jama iz Laškega.
- **Kresni večer oziroma koncert Pihalnega orkestra rudnika Mežica in MPZ Mežiški knapi**, 10.6.2017, pred Narodnim domom Mežica, ki je letošnje leto sovpadal z generalno skupščino evropskega združenja VEBH (Vereinigung Europäischer Bergmanns und Hüttenvereine), v organizaciji Združenja za ohranjanje rudarske dediščine Slovenije (kratko: Združenje RUDA). Združenje RUDA, s sedežem v Mežici, je član omenjenega evropskega združenja vse od leta 2012. Generalne skupščine v Mežici so se udeležili predstavniki iz Avstrije, Nemčije, Slovenije, Slovaške, Češke

in Madžarske. Oblikovan je bil program dela za prihodnji dve leti, hkrati pa so potekale volitve, na katerih je dolgotnega generalnega sekretarja g. Helmuta Hribernigga iz Avstrije zamenjal mag. Tadej Pungartnik, predsednik Združenja RUDA.

- **Vrtna čajanka pri Bargatejevih**, 23.6.2017, v organizaciji Turističnega društva Mežica, Občine Mežica, in Združenja za ohranjanje rudarske dediščine Slovenije. Na prireditvi je bila predstavljena oblačilna kultura iz dvajsetih in tridesetih let prejšnjega stoletja. Čas je bil zavrten dobrih 90 let nazaj, v leto 1921, v čas poštirkanih ovratnikov, svetlečih se biserov in finih klobukov. V scenariju prireditve je bila zamišljena čajanka pred angleško vilo, na katero so bili k zakoncema Barget povabljeni eminentni gostje – prihod vsakega gosta je pomenil predstavitev določene historične kreacije. Predstavljene so bile različne kreacije, vsako kreacijo je predstavljal lik zgodovinske osebe, ki je v Mežici nekoč, v času rudniške gospode, resnično živel. Liki so se sprehajali med obiskovalci, z njimi kramljali in pili čaj, ki ga je streglo Bargatejevo osebje. Beli prti, strežba čaja in kulinarčnih dobrot ter glasba tistega časa, so obudili trenutke, ko je naš kraj doživljal svoj največji gospodarski razcvet, ki je močno vplival na razvoj socialnih in družbenih dejavnosti. Namen prireditve je bil opozoriti tudi na kulturo in družabno življenje angleških priseljencev, ki so v Mežico in njeno okolico prinesli tenis, angleški valček in nekatere kulinarčne posebnosti. Prireditev je bila sofinancirana

s strani Turistične zveze Slovenije.

- **Z vodnikom in aplikacijo ČŠOD Misija po Mežicljevi poti**, 29.9.2017, v organizaciji ČŠOD Peca, Podzemlja Pece, Zavoda za varstvo narave OE Maribor in Geoparka Karavanke. Na vodenem sprehodu so udeleženci skupaj z interpretatorji in aplikacijo ČŠOD Misija spoznavali Mežicljevo pot in Geopark Karavanke na nekoliko drugačen način, to je z mobilnimi telefoni in tablicami.
- Zadnja letošnja prireditev v sklopu GEOfestivala se je odvila v soboto, 2.12.2017, in

sicer je bil to tradicionalni **15. Barbarin sejem**, v organizaciji TD Mežica, Komunale Mežica in Občine Mežica. Na sejmu se je predstavilo preko 30 ponudnikov z adventnim okrasjem, kulinaricnimi dobrotami, ročnimi izdelki in nakitom. V okviru kulturnega programa, katerega je s pozdravom otvoril župan Dušan Krebel, je bil ponovno prikazan Skok čez kožo – star običaj sprejemanja novicev v rudarski stan. Letos so v knapovski stan simbolično skočili Vesna Trdina, Polonca Bivšek, Andrej Jereb, Mojca Kamnik, Ferdo Abraham in Jože Hrastnik ter se s skokom zavezali, da bodo

pomagali ohranjati in promovirati rudarsko dediščino oziroma simbol in ponos našega kraja. Kulturni program so soustvarili člani KD MPZ Mežiški knapi, ki sejem vsako leto obogatijo s pesmijo, ter učenci in učenke Osnovne šole Mežica, pod vodstvom učiteljic Polonce, Renate in Gordane; pripravili so nam šaljive zbadljivke, ki so jih popestrili z ljudskim plesom.

Že sedaj vljudno vabljeni na prireditev, ki se bodo odvijale naslednje leto v *sklopu GEOfestivala 2018!*

Darja Komar,
Geopark Karavanke, TD Mežica

Skupni projekti štirih občin NA OBMOČJU LAS MEŽIŠKE DOLINE

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Lokalna akcijska skupina Mežiške doline (LAS), ki je bila, kot lokalno partnerstvo ustanovljena v oktobru 2015, je bila potrjena s strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) v septembru 2016. Istočasno je bila potrjena tudi Strategija lokalnega razvoja za LAS Mežiške doline za obdobje 2014 – 2020. S tem so bili izpolnjeni pogoji za pridobitev pravice do črpanja evropskih sredstev, ki se za lokalni razvoj namenjajo iz dveh skladov: Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR).

Namen LAS Mežiške doline je spodbujati traj-

nostni in uravnotežen razvoj na območju Mežiške doline ob združevanju človeških, prostorskih in finančnih virov, po pristopu »od spodaj navzgor«. Ta namen se, med drugim, uresničuje tudi skozi izvajanje skupnih operacij oz. projektov, ki imajo učinek na čim več prebivalstva in na celotno območje LAS Mežiške doline.

Zato so štiri občine Mežiške doline, na pobudo LAS, v letu 2016 pristopile k načrtovanju in usklajevanju interesov za pripravo skupnih projektov območja Mežiške doline. Pripravljenih je bilo pet večjih projektov, katerih prijavitelj je LAS, partnerice pa so vse štiri občine. Skupne projekte območja Mežiške doline je v febru-

arju 2017 potrdila skupščina LAS in s tem dala zeleno luč za predložitev projektov v potrditev na nacionalni nivo. Projekti so bili v letu 2017 potrjeni s strani obeh resornih ministrstev in so trenutno v različnih fazah izvajanja:

- Projekt *Zdrav življenjski slog za vse generacije v Mežiški dolini* je bil zaključen oktobra 2017.
- Projekt *Spodbujanje trajnostne mobilnosti in urbana ureditev Mežiške doline* bo zaključen konec leta 2017.
- Projekt *Ureditev mestnih tržnic v Mežiški*

dolini se izvaja v dveh fazah, prva bo zaključena v novembru 2017, druga pa v maju 2018.

- Projekt *Razvoj novih turističnih produktov v Mežiški dolini* bo zaključen v maju 2018.
- Projekt *AED rešuje življenja* se že intenzivno izvaja in bo zaključen v maju 2018.

CELOTNA VREDNOST POTRJENIH SKUPNIH PROJEKTOV OBMOČJA LAS MEŽIŠKE DOLINE JE 847.685€, IZ OBEH EVROPSKIH SKLADOV PA BODO SOFINANCIRANI V VIŠINI 557.658€.

Projekt sodelovanja MED – O – VITA

MED – O – VITA je projekt sodelovanja treh slovenskih in ene hrvaške Lokalne akcijske Skupine (LAS). K sodelovanju smo pristopili LAS Istočna Istra iz Labina, LAS s CILJem iz Idrije, LAS loškega pogorja iz Škofje Loke in naš domači LAS Mežiške doline. V projektu sodeluje pet čebelarških društev iz Mežiške doline. Izvedba projekta je podprta s sredstvi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v višini 79.955€ in s sredstvi štirih občin Mežiške doline v višini 25.900€.

Namen projekta je vzpostaviti sodelovanje med čebelarji na vključenih območjih z namenom izmenjave izkušenj, dobrih praks in znanj. Del projekta vključuje investicijo v infrastrukturo za opravljanje čebelarške dejavnosti s poudarkom na izobraževalnih aktivnostih za mlade, izvedene pa bodo tudi aktivnosti za razvoj in promocijo čebelarškega turizma ter za prepoznavnost

in konkurenčnost čebelarjev na sodelujočih območjih.

Pomemben del projekta je povezovanje in sodelovanje vključenih čebelarških društev. Prva aktivnost v okviru projekta, »Dani meda Labinštine«, se je odvijala v Labinu 2. in 3. decembra 2017. Iz Mežiške doline se je dvodnevne prireditve udeležilo 29 čebelarjev in predstavnikov. Naši čebelarji so se predstavili s svojimi izdelki in promocijskim materialom, gostiteljem in ostalim udeležencem iz Slovenije pa smo ponudili tudi naše kulinarčne dobrote.

Čebelarška zadruga »Labin« je organizirala 2. ocenjevanje medu vzhodne Istre »Ripenda 2017« in k sodelovanju povabila tudi slovenske čebelarje. Čebelarji Mežiške doline so že v oktobru na ocenjevanje poslali 10 vzorcev našega medu. Skupaj 80 vzorcev medu s Hrvaške in

iz Slovenije je bilo ocenjeno s kemično analizo in s senzoričnim ocenjevanjem. Rezultati ocenjevanja so bili razglašeni v zaključnem delu prirreditve v Labinu. Ponosno lahko poročamo, da so se naši čebelarji s svojim medom odlično

odrezali, saj so prejeli devet zlatih in eno srebrno priznanje. Iz Čebelarske družine Mežica sta zlato priznanje za svoj med prejela čebelarja Pavel Praper in Roman Kogelnik. Čestitke zlatim čebelarjem Mežiške doline!

Projekt sodelovanja Lokalnih Akcijskih Skupin ZGODBE ROK IN KRAJEV izvajamo tudi v Mežiški dolini

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija

Ideja za projekt ZGODBE ROK IN KRAJEV se je oblikovala v okviru Konzorcija rokodelskih centrov Slovenije. Pobuda dana s strani konzorcija se je kasneje razvila v projekt sodelovanja 11 slovenskih Lokalnih Akcijskih Skupin (LAS), ki vključuje več kot 60 slovenskih občin. Na območju naše doline je v imenu LAS Mežiške doline izvajanje projekta prevzel podjetniški center A.L.P. PECA v sodelovanju in ob podpori Območne obrtno podjetniške zbornice Ravne na Koroškem.

Glavni poudarek projekta je na povezovanju in sodelovanju rokodelcev, tako na lokalnem kot tudi na nacionalnem nivoju. V okviru projekta bodo organizirani dogodki sodelovanja ter izvedena relevantna izobraževanja in usposabljanja za obstoječe rokodelce in tiste, ki želijo to postati ...

Na srečanjih, ki so bila organizirana v okviru projekta, so bili v sodelovanju z rokodelci opredeljeni izzivi na področju rokodelstva v Mežiški dolini:

- Povezati rokodelce in jih usmeriti k skupnemu reševanju prepoznanih problemov.
- Skupni nastop rokodelcev v lokalnem okolju, v regiji in širše.
- Dvigniti nivo prepoznavnosti in cenjenosti izdelkov domače in umetne obrti v lokalnem okolju.
- Spodbuditi lokalne akterje (občine, podjetja, ustanove in prebivalstvo), da podprejo razvoj rokodelstva na območju Mežiške doline.

Izvedba projekta Zgodbe rok in krajev je prvi korak v smeri iskanja odgovorov in rešitev na te izzive.

V okviru projekta bo pripravljena in natisnjena tudi knjiga "Zgodbe rok in krajev«, kjer bodo predstavljena območja vseh 11 sodelujočih LAS in v kateri bo imela tudi vsaka občina Mežiške doline prostor za svojo zgodbo oz. legendo in morda z njo povezan rokodelski izdelek.

Viktorija Barbič
LAS Mežiške doline

Dan nedolžnih otročičev – tepežnica – otročje

OSEMINDVAJSETI DECEMBER JE DAN, KO LAHKO OTROCI S ŠIBO NAMAHAJO ODRASLE. PA ZATO NI NE POSLEDIC NE HUDE KRVI. STAREJŠI LJUDJE SO CELO ŽALOSTNI, ČE JIH NA TEPEŽNICO NIHČE NE OBIŠČE IN JIM OB NAKAZANEM TEPEŽU ZAŽELI ZDRAVJA.

Po stari ljudski veri naj bi zimzelene rastline vsebovale čarodejno moč. Ta naj bi z udarcem s tako šibo prešla tudi na človeka, žival, rastline ali zemljo. Starejšim je tako udarec s šibo pomenil voščilo za zdravje, dekletom željo za dobro omožitev ali veliko otrok, živalim v hlevu dobro rejenje, po deblih dreves je švrknila šiba, da bi naslednje leto dobro obrodila, enak pomen je imelo udarjanje po zemlji.

S pojavom krščanstva se je nekoč poganski praznik v času zimskega solsticija spremenil v dan nedolžnih otročičev – v spomin na dan, ko je dal Herod pomoriti otroke, da bi se tako iznebil napovedanega novorojenega kralja.

Ker se s časom običaji spremenjajo, dandanes tudi šiba ni več nujno zelena. Večinoma otroci uporabijo kar tisto, ki jih je poleg suhega sadja in sladkih dobrot čakala v košarici, ki so jo nastavili Miklavžu.

Še ne tako dolgo nazaj so si otroci s tepežkanjem po vasi kar nekaj prislužili. Vsak, ki so mu poleg švrkanja s šibo po zadnji plati še v verzih izrekli

voščilo za zdravje, se je izkazal s kakim kovancem. Zato ni bilo redko, da je fantalin na poti v šolo torbo zabrisal v grmovje in se odpravil otepat: »Šola je vsak dan, tepežnica pa le enkrat na leto!«

In ker bo Šumc izšel ravno pravi čas, da se otroci do tepežnice naučijo kak primeren verz, naj naštejemo nekaj najpogostejših z našega območja – zapisanih »po domače«:

*Reš'te se, reš'te se
h novemo leto,
da b' bl' zdravi, veseli,
pa dougo živeli!*

*Reš'te se, reš'te,
pa žak'l odreš'te,
en euro al' dva
se nkir ne pozna.*

*Reš'te se, reš'te se
h novemo leto,
da b' bl' zdravi, veseli,
da b' dougo živeli,
pa hitro umrli!*

(Tale del se, seveda, nanaša na željo, da nihče ne bi dolgo umiral.)

*Reš'te se, reš'te,
pa žak'l odvež'te,
če misl'te kej dat',
jes nimam cajta dougo što stat!*

*Vesel'te, vesel'te se novega leta,
Jezus, Marija vam srečo obeta.
Usmiljeni Jezus vam roko poda,
devica Marija u nebese pela.*

*Vesel'te, vesel'te se novega leta,
devica Marija vam dobro obeta,
angelci varuhi varjejo vas,
devica Marija prosi za nas!*

A pozor! Tepežka oz. otepa se lahko le do opoldneva! Če kdo to počne kasneje, ga lahko tisti, ki ga želijo otepti, vržejo v peč! Po drugi strani pa se menda tudi tistemu, ki otrokom na tepežnico ne odpre, vso prihodnje leto obetajo križi in težave.

Pravo tepežkanje torej poteka v živo. A danes, ko marsikje otroci z družinami živijo v drugih krajih, so se malčki modernizirali. Dedije in bice otepejo kar po telefonu! Sicer ne morejo uporabiti šibe, so pa zato toliko več vredni zrecitirani verzi z željo za zdravje in veselje. To pa je tisto, kar največ pomeni, mar ne!

Ida Paradiž

KO S POMOČJO NEKATERIH ZAPISOV ETNOLOGOV BOGATAJA IN OVSCA PRIPRAVLJAM TALE ČLANEK, Z DREVES POČASI ODLETAVA ZLATO JESENSKO LISTJE. KO GA BOSTE VI PREBIRALI, SE BO ZUNAJ SVETILO NA TISOČE LUČK. ZATO BO RAVNO PRAVI ČAS, DA SI MALO POBLIŽE POGLEDAMO TRI STARE »MOŽIJE«, KI NAS OBISKUJEJO DECEMBRA, IN NAVADE, POVEZANE Z NJIMI.

O TREH DAREŽLJIVIH

Prvi, **Miklavž**, naj bi nastal po podobi resnične osebe, svetega Nikolaja – oziroma Miklavža po slovensko, ki naj bi okoli leta 280 živel v Myri na območju današnje Turčije. Odlikovala ga je izjemna radodarnost in čut za sočloveka. Zaradi njegovega škofovskega statusa ima Miklavž belo oblačilo, na glavi mitro (škofovsko pokrivalo) in v roki škofovsko palico.

Miklavž otrokom v noči s 5. na 6. december v nastavljene posode prinese predvsem dobrote, ki napolnijo njihove želodčke. Včasih je veljalo, da poredneži dobijo le šibo, danes pa je šiba običajno priložena ostalim darilcem, da jo lahko otroci uporabijo na tepežnico, ko z voščili za zdravje in srečo v prihajajočem letu »natepejo« odrasle.

Pred II. svetovno vojno se je na veliko miklavževalo, po krajih so razgrajali parkejni, prirejali so Miklavževe sprevide in plese, po vojni pa je praznovanje ostalo predvsem v okviru družine. A pogosto tudi tisti, ki vere in krščanskih običajev niso podpirali, niso mogli razočarati svojih malčkov in so jim v nastavljene košarice tudi oni nasuli nekaj priboljškov. Veliki shodi in razgrajanje parkljev se tradicionalno še vedno dogajajo le par kilometrov od nas – čez mejo. A zadnja leta običaj vse bolj oživlja tudi ponekod v Sloveniji, vrača se javno miklavževanje – s sprevodom Miklavža, angelov in parkljev (v Ljubljani,

na primer) ter obisk Miklavža s spremljevalci, ki deli darilca v krajevni cerkvi.

Čas ob nastopu zimskega enakonočja, ko se dan začne ponovno daljšati in tako simbolizira zmago svetlobe nad temo, dobrega nad zlim, so praznovali že naši davni predniki. Krščanski praznik, umeščen v isto obdobje leta, je božič, ki slavi rojstvo božjega sina, – od tod tudi ime: božič oziroma **Božiček** pomeni namreč »mali bog«. Njegovo rojstvo opeva po vsem svetu znana božična pesem – Sveta noč.

Sprva navade obdarovanja na ta dan ni bilo. Danes jo nekateri razlagajo v povezavi z darili, ki so jih trije kralji prinesli novorojenemu Jezusu.

Zanimiva je zgodba, kako so ta običaj v svoji znani, podjetniški maniri Evropi (in nato še vsemu svetu) nazaj »prodali« Američani. Takole gre:

Nizozemski izseljenci so v novo domovino prinesli tudi svoje stare običaje. Med njimi je bil tudi Sinter Klaas (skrajšano iz Sint Nikolaas = Saint Nicolas = Sveti Nikolaj = Sveti Miklavž). Holandski Sinter Klaas se je v Ameriki preimenoval v Santa Claus in ker je Miklavž prinašal darila, jih seveda prinaša tudi Santa Claus. Ameriški Santa, kakor ga tudi skrajšano imenujejo, je torej v bistvu Sv. Miklavž! Rdeče oblečenega debeluščka, ki naj bi po ameriško darila prinašal skozi dimnik (hm, naši dimniki so malo preozki, se mi zdi), je po svetu s svojimi rekla-

mami, v katere je vpela njegovo podobo, razširila Cocacola.

(Zanimivost: pred nekaj leti so se v sosednji Avstriji odločili, da Cocacoli ne bodo delali zastoj reklame – in nisi nikjer našel tradicionalnih božičnih stvari v rdeči barvi, kaj šele v rdeče oblečenega Božička. Vse je bilo v modrem – a le eno leto. Zah-teve in pričakovanja kupcev so pač naredili svoje.)

Navada obdarovanja za božič se je po Evropi pojavila šele pred kakimi 200 leti, na področju Slovenije še kasneje (najprej v meščanskem okolju). Zelo dolgo tudi niso poznali poosebljene figure, ki bi darila prinesla.

Prav tako je pri nas relativno »mlada« navada okraševanja božičnega drevesa, pa adventnih venčkov na vratih in mizah.

Prve jaslice so leta 1560 postavili na Portugalskem, sredi 17. stoletja so jih že imeli tudi v cerkvi Sv. Jakoba v Ljubljani, potem so jih pričeli postavljati še v meščanskih domovih in šele v začetku 19. stoletja so prišle tudi na podeželje.

Najmlajši je belobradi **Dedek Mraz**. Po II. svetovni vojni naj bi iz tedanje Rusije uvoženi dedi nadomestil Božička. Pa mu je po mnenju nekaterih pravzaprav pomagal ostati. Ker, saj veste, za tisto, kar se prepoveduje, se ljudje pogosto še bolj zavzemajo in potrudijo. Kljub vzhodnemu poreklu so Dedka Mraza prav lepo poslovenili. Za tipična slovenska

oblačila je poskrbel slikar Maksim Gaspari. Oblekel ga je v dolg ovčji kožuh z izvezenimi narodnimi ornamenti, na glavo mu je posadil polhovko, za njenim zavihkom so zatakajene smrekove, brinove in šipkove vejice, okrašene s trakovi v narodnih barvah. V ustih ima »fajfo« (kot drugi možje v Gasparijevih upodobitvah ljudske idilike), darila pa prinaša v košu ali cekarju. Prve tri Gasparijeve razglednice z naslikanim Dedkom Mrazom so izšle leta 1952. Namesto božičnega drevesa k Dedku Mrazu spada noveletna jelka in za razliko od prvih dveh ima Dedek Mraz v slovenščini tudi svojo pesmico.

Vsi trije dobri možje, kot jih radi imenujejo, so torej prijazni, dobrodušni in darežljivi, zato pravzaprav ni potrebe, da bi katerega od njih zradirali, odpisali, ukinili. Sploh, ker jih otroci dandanašnji že spontano povežejo – ne enkrat sem doživela, da so malčki na prireditvi, pričakujoč Božička, potem, ko se ta ni odzval na klicanje, zapeli. Kako? »Siva kučma, bela brada, topel kožuh, zvrhan koš. Oj, že prišel je med nas, stari dobri Dedek Mraz.« !!!

Je pa res, da so drobižki pogosto zmedeni ob številnih »Miklavžih«, »Božičkih« in »Dedkih Mrazih«, ki jih vabijo in obdarujejo na vseh koncih in krajih.

IN KAKO SE NAVAD OB KONCU LETA IN TREH DOBROTNIKOV SPOMINJAJO MEŽIČARJI?

Pri vseh je bil v vseh minulih letih še najbolj »siguren« prvi – **Miklavž**. Od tistih, starih preko osemdeset, do najmlajših, se vsi spominjajo suhih hrušk, orehov, rožičev, pa venčka suhih fig, kakega cukrčka in morda še svinčnika (ko so že hodili v šolo), ki so jih zjutraj pričakali v nastavljenih posodicah. Bolj, ko je rasel standard in trgovska ponudba, bolj so se poleg prej naštetega v posodah znašli še medeni, čokoladni, ali pa iz kvašenega testa spečeni parkeljini, pa lectovi ali čokoladni Miklavži; kasneje še kakšna pomaranča, mandarina ali čokolada. Seveda nikjer ni manjkala šiba.

Nekateri najbolj nestrpni niso počakali do jutra. Bedeli so in se kljub strahu pred parkeljini takoj po polnoči že odtihotapili pogledat, kakšne drobotne jim je namenil Miklavž.

Za **božič** je bilo že več razlik. Pred II. svetovno vojno na kmetijah večinoma niso postavljali božičnega drevesca. Tudi daril ni bilo. Gospodar je z žegnanim ognjem (iz blagoslovljenega velikonočnega snopa) pokadil hišo in hlev, gospodinja je vse to pokropila še z žegnano vodo. Potem so imeli večerjo,

nakar so se odrasli odpravili v cerkev k polnočnicam. Iz istega časa (okoli leta 1935) se je ohranil tudi zapis, kako so božič praznovali v šoli:

Vsa leta osnovne šole smo imeli dan pred božičem v šolski telovadnici proslavo in obdarovanje. V telovadnici je bilo na odru postavljeno božično drevo (tam je bil manjši oder, na katerem so bile od časa do časa uprizorjene razne šolske igre za prebivalce Mežice ter razni drugi nastopi) – pod njim pa razna darila: čevlji, nogavice, rokavice in oblačila, pripravljena za otroke revnejših družin. Vsi osnovnošolci pa smo ta dan dobili polkilogramsko belo štruco in konč klobase. Obdaritev in pogostitev je v glavnem financiral rudnik, del pa občina Mežica. To je bila malica, katere smo se osnovnošolci vse leto že vnaprej veselili.

Po vojni se božič uradno ni praznoval. Bil je običajen delovni dan, zato se je tradicija praznovanja božiča odvijala predvsem v okviru družine. Otroške želje, zapisane na koščku papirja, so, položene med dvokrilna okna, čakale, da jih ponoči odnese angelček. Glava družine se je nekaj dni pred božičem odpravil po okoliških gozdovih, da bi našel čim lepšo smrekico. Kmečki gospodarji pa so, da bi taiste smrečice obvarovali, kak teden prej prehodili svoje posestvo in najlepšim drevešč-

MIKLAVŽ Božiček Dedek Mraz

kom tu in tam odrezali vejo, da niso bila več tako somerna in lepa – ter zato neprimerna za okrasitev.

Zadišalo je po medenjaki in »meterskih« keksih. Ponekod vsa družina, drugod le otroci so drevešček okrasili šele štiriindvajsetega decembra. Prej včasih le z rdečimi jabolki, pozlačenimi orehi, doma spečenimi keksi in belimi sladkorčki, zavitimi v svetleč, barvast staniol. Vse praznike se je potem mladež na skrivaj sladkala z »izmaknjenimi« sladkimi obeski.

Kasneje so se pojavile dragocene steklene bučke, pa ptički s sponkami za pritrjevanje. Manjkale niso niti sveče, ki so v kombinaciji z vato, ki so jo kot imitacijo snega na tanko prevlekli čez veje, nemalokrat povzročile manjši požar. Večerja je bila praznična in prav tako kot na kmetih, so tudi v delavskem okolju verujoči vse prostore v hiši požegnali z blagoslovljenima dimom in vodo. Večerja je bila »boljša«, k polnočnici so nekateri popeljali tudi otroke.

Ko je v sobi z dreveščkom pozvonil zvonček – kot znak, da je »hodil Božiček«, niso bili otroci nikdar dovolj hitri, da bi videli Kriskindla, ki je prinesel darila. Ja, Kriskindl so mu rekli – generacija moje bice, na primer. Nemško Krist Kindlein

ali Krist Kind pomeni Kristus – dete/otrok. Tako poimenovanje pa oporeka prej navedeni razlagi, da obdarovanje izvira od Svetih treh kraljev. Razloga in razlage, zakaj bi ljudem darila prinašal Kristus/otrok, mi ni uspelo najti.

To, da so otroci darila dobili na božični večer, je bilo tipično za naše kraje (za razliko od ameriške variante, ko jih otroci najdejo šele jutraj. Ampak – smo že rekli – Santa je v resnici Miklavž!).

Darila? Kot pri Miklavžu, so se tudi pri Božičku poznale boljše gnotne razmere in večja ponudba – tako v različnih družinah, kot v času, minulem od druge svetovne vojne.

Miklavž je še vedno prinašal predvsem dobrote, konkretno obdarovanje pa se je sčasoma prestavilo na božič. Sprva so bile to malenkosti. Morda igračke, ki jih je izdelal ati ali take, ki jih je sešila mama. Potem smo od daril, ki so tam okoli leta 1960 vsebovala predvsem uporabne stvari (nova, potrebna oblačila, obutev, zvezki, knjige, ki jim je bila dodana še kakšna čokoladica ali igračka), kasneje sanke ali smuči, prišli do sedanjosti, ko darila čakajo otroke ne le pod domačim dreveščkom, ampak v nakupovanju in obdarovanju uživajo tudi (odrasli) člani razširjene družine.

Tisti, ki niso praznovali božiča, so podobne navade vpeljali na Silvestrovo. Obdarovanje se je spreminjalo podobno, kot sem opisala pri božiču, je pa **Dedek Mraz** otroke obiskal v šoli. Kraje so kar nekaj let po vojni okraševali šele po božiču, potem pa so Dedka Mraza skozi okrašeno Mežico v sprevodu živali, snežakov in snežink, popeljale velike sani. Bonboni, ki so med gledalce leteli s sani, so bili prav tako slastni kot Miklavževe dobrote.

Tudi način in količina obdarovanja v domačem okolju se je spreminjala podobno kot pri božiču. In tudi Dedka Mraza, ki je odložil darila pod novoletno jelko, otroci niso videli.

KAKO PRAZNUJEMO/PRAZNUJETE DANES, VESTE SAMI. DA JE POGOSTO VEČ KOT KOPICA DARIL, KI ŽE NASLEDNJI DAN NISO VEČ ZANIMIVA, VREDEN ČAS, KI GA DRUŽINA SKUPAJ PREŽIVI V PRIPRAVAH: PEKI MEDENJAKOV, KRAŠITVI PROSTOROV IN DREVEŠČKA TER SKUPNI PRIPRAVI VEČERJE, TUDI ŽE VESTE.

Zato naj le še zaključim z voščilom:

Mir, toplina in ljubezen naj vas spremljajo v božičnih praznikih ter skozi vse leto 2018!

Ida Paradiž

VRTIČKARJI

... zbiramo pogum za nadaljevanje vrtnarjenja ...

V REVIJI ŠUMC SE KAR POGOSTO OGLASIMO OD LETA 2012 DALJE, KO SMO SE Z USTANOVITELJI DRUŠTVA AJDA – DRUŠTVO ZA BIODINAMIČNO VRTNARJENJE NA KOROŠKEM, DOGOVORILI, DA BOMO VRTNARJENJE IN ŠE POSEBEJ, BIODINAMIČNO VRTNARJENJE POIZKUSILI PREDSTAVITI IN UVELJAVITI TUDI V NAŠEM MALEM MESTU.

Na naših predavanjih in vrtnarskih delovnih in posvetovalnih sestankih se nas je zbiralo kakšnih dvajset ljudi, ki smo se v tem obdobju odločili, da na naših vrtovih in gredicah ne uporabljamo umetnih gnojil, saj je kompost vendar veliko boljše gnojilo; spreminjamo način obdelovanja zemlje – opuščamo trudapolno »štehanje« z globokim preobračanjem zemlje in jeseni ali spomladi le zrahljamo zemljo (za to delo priporočajo sedaj vile s štirimi roglji), da bi tako čim bolj ohranili rodovitno sestavo zemlje in čim manj zmotili deževnike in mikroorganizme pri njihovem koristnem delu. V smis-

lu biodinamičnega vrtnarjenja uporabljamo tudi za varstvo rastlin le naravne načine in sredstva. Že z obdelovanjem majhnega vrtička – posebej velikih tako in tako nimamo – si družina lahko pridela dovolj zelenjave za poletje, zamrznjeni ali kako drugače shranjeni »poletni presežki« pa nam popestrijo jedilnik tudi pozimi. Preobilje solate, kumaric, bučk in zelja smo razdelili še sosedom, ki so hvalili dober okus resnično sveže zelenjave. Seveda smo pri vrtnarjenju obremenjeni s stigmo onesnaženega okolja s težkimi kovinami, kar nam pri vrtnarjenju

sicer jemlje pogum, vendar tukaj naseljeni ljudje pač vztrajamo. Da bi zmanjšali ta vpliv na kvaliteto in neoporečnost naših pridelkov, bolj ali manj upoštevamo priporočila NIJZ o sajenju in sejanju vrtnin, ki absorbirajo manj težkih kovin iz zemlje. V letu 2017 pa so sodelavci NIJZ in Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani izvedli preizkus fitoremediacije zemlje s sejanjem konoplje. Namen je ugotoviti, ali bi konoplja, ki je močna in hitrorastoča rastlina, iz zemlje vsrkala več težkih kovin in tako sčasoma očistila zemljo. Seveda se kar takoj to ne bo zgodilo, v več zaporednih letih pa bi

bilo izboljšanje zemlje morda le opazno, seveda, če ni dodatnega onesnaževanja. Obljubljeno nam je poročilo o rezultatih tega preizkusa.

Sicer nam je o fitoremediaciji zemlje pred nekaj časa predavala tudi ddr. Ana Vovk Korže.

So pa tudi informacije, da fitoremediacijo preizkušajo tudi v okoljih, onesnaženih zaradi jedrskega sevanja. Za »pranje zemlje« s kemikalijami (o tem postopku smo govorili pred dvema letoma in je bil potem postavljen obrat v sosednji občini) se vrtničkarji v Mežici večinoma nismo odločili. V letu 2017 smo v Mežici za namene vrtnarjenja izgubili 4000 m² zemlje, ki je sedaj namenjena stanovanjski gradnji, tako skoraj ni več vrtničkov, ki bi jih stanovalci blokov lahko pridobili v najem, in število vrtničkarjev se je zmanjšalo. Skoraj bi zamrla tudi dejavnost društva AJDA.

Vendar nas je ob koncu novembra zelo dobro obiskano predavanje mag. Matjaža Ježa zopet opogumilo za nadaljevanje naše dejavnosti. Mag. Jež je predaval o gnojenju, kompostiranju in kolobarjenju, kot o metodah biodinamičnega vrtnarjenja. Prehitela nas je razmera zgodnja zima, če še kakšen dan ne bi zmrzovalo, bi naše komposte na vrtovih še lahko oskrbeli z biodinamičnimi kompostnimi preparati. Z mag. Ježem pa smo se dogovorili za ponovno srečanje v februarju prihodnje leto. Tedaj

bi izvedli delavnico za pripravo setvenih načrtov in načrtov za kolobarjenje na vrtovih, izvedljivo je tudi na majhnih površinah.

Da bi popestrili naše srečanje z mag. Matjažem Ježem, smo v predavalnico Medgeneracijskega centra v Mežici prinesli vrtno pridelke, ki smo jih ponudili udeleženkam/udeležencem tega dogodka. Ponudba je bila lepo sprejeta: morda je to prvi korak k projektu »zelemenjava«, ki ponekod že dobro uspeva.

Vida Potočnik

NA OBISKU V ŽELEZNI KAPLI

NA SPLETNI STRANI NAŠE OBČINE SMO V JUNIJU OPAZILI OBVESTILO OBČINE ŽELEZNA KAPLA, DA BODO V OKVIRU PROJEKTA GEOPARK KARAVANKE PRIREDILI POLETNI SEJEM IN VABIJO PREBIVALCE IN DRUŠTVA IZ OBČIN ČLANIC TEGA GEOPARKA, DA BI SE NA SEJMU PREDSTAVILI S SVOJIMI POSEBNOSTMI ALI S SVOJIMI IZDELKI.

Vsebinsko in tematsko niso nikogar omejevali: vsaka dejavnost ali vsaka posebnost, ki jo ima občina, je bila dobrodošla.

V Mežici smo pred skoraj dvema letoma uspešno uvedli jutranjo telovadbo v okviru našega društva »Šola zdravja« (saj veste, skupina v oranžnih jopicah – v večini smo ženske, z nami pa telovadita tudi dva gospoda in smo njune družbe

zelo vesele – se vsako jutro zberemo na trati – sedaj že na snegu – pri glasbenem domu in v pol ure izvedemo naših 1000 gibov.) V društvu »Šola zdravja« spodbujajo razširjanje te dejavnosti po mestih in vaseh v državi – sedaj deluje že okoli 180 skupin – prav tako pa tudi v obmejnih območjih. Članice društva so s predstavitvijo telovadbe »1000 gibov« obiskale Zagreb, Primorke se

ozirajo na italijansko stran. Mi pa smo povabili iz Železne Kaple sprejeli kot priložnost za predstavitev naše telovadbe v Železni Kapli, še posebej, ker tudi v Piranu srečujemo ljudi iz Južne Koroške, ki tam letujejo in se tudi udeležujejo jutranje telovadbe.

Tako smo članice skupine Šola zdravja iz Mežice predlagale

članicam skupine DIMKE, ki se pogosto predstavijo z lepimi ročnimi izdelki, in članicam društva kljekljaric – njihovi izdelki so gotovo prave umetnine, da bi se dogovorile za skupen izlet v Železno Kaplo, še posebej, ker nekatere gospe že sicer sodelujejo v projektih Geopark Karavanke. Obisk je uspel: z izdelki smo se predstavile na stojnici, s

predstavitvijo telovadbe »1000 gibov« pa smo lepo popestrile sejemski dan.

Prijazno nas je pozdravil župan občine Železna Kapla, gospod Smrtnik, ki se je tudi fotografiral z nami. Železna Kapla ni daleč, morda se bomo prihodnje leto zopet odpravile na obisk.

Krista Kasnik

VZEMI ŠPORT, NE DROGE IN ALKOHOL

Žal, nam tudi letos vreme ni bilo naklonjeno, zato smo morali projekt izpeljati v telovadnici OŠ Mežica. Telovadnico smo pripravili za projekt, napihnila vsa napihljiva igrala, zorbe, žoge in otrokom zopet ponudli dva super popoldneva polna veselja, smeha in iger.

Projekt smo izpeljali v soboto in nedeljo, 2. in 3.9.2017, od 14. do 18. ure. Otroci so, kot vsako leto, komaj čakali, da odpremo vrata v telovadnico Ob vstopu

pa najprej velik nasmeh in gasa na napihljiva igrala. Največja udeležba otrok je bila seveda na velikem napihljivem igralu, kjer koloni majhnih veselih

Mežičarjev kar ni bilo videti konca. Seveda pa so tudi vsa ostala napihljiva igrala za naše najmlajše perkije bila polna. Letos smo prvič pripravili tudi

kratek poligon, da so se otroci lahko pomerili v izkazovanju svojih fizičnih sposobnosti, s tem pa smo jim vzbudili tudi malo tekmovalnosti, katera je do neke meje dobrodošla. Na voljo so bili tudi vsi ostali športni rekviziti (žoge, loparji, obroči, kolebnice ...), ki so bili tudi veliko v uporabi. Med samim potekom pa smo nekajkrat izpeljali tudi zimzeleno igro »muhe vn«, ki se je izkazala za pravi hit.

Največje zadovoljstvo je videti nasmejan otrokov obraz in teh nasmehov na našem projektu ni manjkalo. Veseli bi bili, če bi otrok bilo še več, zato pozivamo vse starše, naj spremljajo našo javno Facebook stran in plakate po Mežici, kamor objavljamo naše dogodke, delavnice in druženja. Vemo, da je v tem hitrem tempu življenja vedno manj časa za druženje, zato poskusite vašim otrokom omogočiti nekaj uric zabave, sprostitve in dobre volje v družbi vrstnikov, mi pa bomo poskrbeli za vse ostalo.

Blaž Zapečnik,
IKDM Perkmandelci

Dan boja proti AIDS-u 2017

Prvi december je DAN BOJA PROTI AIDSU. Kot vsako leto smo se člani Izobraževalno kulturnega društva mladih Perkmandelci Mežica tudi letos angažirali in ozaveščali ljudi o boju proti aidsu. V dopoldanskem času sta naši članici pripravili stojnico v Osnovi šoli Mežica, kjer sta šolarjem delili letake in rdeče pentlje ter jim predstavili pomen boja proti aidsu. V popoldanskem času smo imeli stojnico še v trgovini Tuš, kjer smo bili dokaj presenečeni nad slabo razgledanostjo domačinov glede pomena rdeče pentlje. Veliko obiskovalcev jo je zavrnilo, češ: »Saj jaz tega ne rabim,« ali pa so enostavno ignorirali naše sporočilo. Čeprav je odraslim ob omembi dneva boja proti aidsu postalo nerodno, smo bili veseli, da so šolarji na Osnovni šoli dovolj radovedni in postavljajo vprašanja o bolezni in zaščiti pred njo. In tu je naša prihodnost

Člani IKDM Perkmandelci

Ustvarjalno športne aktivnosti društva IKDM Perkmandelci

V Izobraževalnem kulturnem društvu mladih Perkmandelci Mežica že peto leto zapored poteka projekt Ustvarjalno športne aktivnosti za vse otroke in mladostnike Mežiške doline in okolice, ki obiskujejo osnovno šolo in vrtec.

Tako smo tudi v tem letu člani društva izvedli številne zanimive aktivnosti za naše najmlajše, ki so se običajno odvijale vsak 3. petek v mesecu (izjemoma tudi drugače).

Igrali smo se socialne in družabne igre, ustvarjali z različnimi materiali, iskali skriti zaklad, na noč čarovnic so nas v gozdu obiskale čarovnice, na koncu pa smo imeli zabavo

s pico in druženjem. Otroci so tekom leta včasih dobili tudi simbolična darilca, ki so jih odnesli s sabo domov.

V društvu iz leta v leto opažamo vse večje zanimanje otrok in staršev za naše delavnice. Ko smo pred leti začeli s tem projektom, je prišlo na prve delavnice od 3 do 10 otrok. Medtem ko se je letos naše najbolj obiskane delavnice

na temo Noč čarovnic udeležilo 44 otrok. Otroci prihajajo redno in izražajo željo, da bi bile delavnice vsak teden ali celo 2 krat tedensko. Člani društva smo zelo zadovoljni nad obiskom, hkrati smo hvaležni staršem za njihovo zaupanje in podporo.

Ustvarjalne delavnice so se v mesecu novembru za to leto zaključile, vendar člani

društva ne počivamo. Za vas že nekaj časa pripravljamo tradicionalni Božično-novoletni direndaj, ki to leto obeležuje svojo 20. obletnico. Prireditev se bo odvijala v soboto, 16.12.2017, od 14. ure dalje. Srčno vabljeni, da skupaj z nami pričarate čarobno decembrsko vzdušje v športni dvorani Mežica.

Renata Podjaveršek,
IKDM Perkmandelci

NOČ ČAROVNIC

MESTO TOTEN GROB – POSLEDNJI SPUST

Izobraževalno kulturno društvo mladih Perkmandelci smo letos znova v sodelovanju s KD Šok Teater Mežica in Turističnim društvom Mežica pripravili fantastično predstavo z naslovom Mesto Toten Grob – Poslednji spust, ki je potekala na magično noč čarovnic, 31.10.2017.

Lahko rečemo, da smo bili nad obiskom navdušeni, saj nas je ob začetku predstave pričakala več kot 400-glava množica.

Dragi sokrajani in ostali obiskovalci ... vaše pozitivne kritike in odzivi nam pomenijo veliko. Pomenijo, da delamo dobro in

uspešno. Predvsem smo veseli, da naš dogodek privablja tudi obiskovalce iz sosednjih in bolj oddaljenih občin, kar je še dodatna pohvala za nas.

Kot rečeno, pomembno je le to, da ste uživali vi, obiskovalci, se nasmejali ob naših norčijah in nam ob koncu namenili kakšno spodbudno besedo. HVALA!

Zahvaljujemo se vsem članom obeh zgoraj omenjenih društev in hkrati članom Folklornega društva Pušlc, ki so letos prvič sodelovali na našem projektu. Zahvaljujemo se sponzorjem in donatorjem: Občina Mežica, Ko-

munalno podjetje Mežica, Gradbeništvo in šamoterstvo Maklin, Oprema MA, STANE, gradbeno podjetje EL-KK d.o.o., Prosto-voljno Gasilsko društvo Mežica, Fiskus d.o.o., papirnica Ostržek, Shoot art cafe. Ob tem ne smemo pozabiti na vse prostovoljce, ki so nesebično priskočili na pomoč pri organizaciji in izvedbi projekta: Robert in Lidija Zapečnik, Janja Podričnik, Luka Krof, družina Podričnik, družina Piletič, Kristina Kasnik, Darko Orlač, Jože Lešnik, Jaka Pratnekar, Dejan Dimec in Vitan Strmčnik.

Franjo Hercog,
IKDM Perkmandelci

PREDSTAVITEV KNJIG KOROŠKE VOJNE ZGODBE IN ALI JE KAJ POŠTE ZAME?

PO DALJŠEM POLETNEM ODMORU JE JESENI SPET OŽIVELO DOGAJANJE »OB TRESKI«, KAKOR SVOJE PRIREDITVE IMENUJEMO V DRUŠTVU LITERARNO GLEDALIŠČE TRESKA MEŽICA.

Na prvem izmed jesenskih Večerov ob treski, 13.10.2017, smo se ozrli v zgodovino druge svetovne vojne, kot sta jo v svojih knjigah, ki sta izšli pri Mohorjevi založbi v Celovcu, opisala **Sabina Buchwald** in **Marijan Linasi**. Avtorja sta v pogovoru z urednikom Mohorjeve **Adrianom Kertom** predstavila vsak svoje delo: zgodovinar Marijan Linasi je pod naslovom **Koroške vojne zgodbe – Nekaj utrinkov iz let 1938 – 1945** zbral deset zgodb na temo nacizma in upora proti njemu na Koroškem, Sabina Buchwald pa je zelo osebno zgodbo svojega deda in babice **Ali je kaj pošte zame?** predstavila na posebej ganljiv način. Večer je glasbeno popestril vselej odlični Florijan Ladinik, pečat večeru pa so dala osebna pričevanja ljudi, ki so bili omenjeni v kateri od zgodb ali so osebno poznali udeležence. Tako so se niti zgodb iz knjig prepletale še pozno v večer. Če vas tematika zanima, pa še kratek povzetek obeh knjig:

Marjan Linasi: Koroške vojne zgodbe – Nekaj utrinkov iz let 1938 – 1945

Koroške vojne zgodbe je Linasijeva tretja knjiga na temo nacizma in protinacističnega odpora na Koroškem, zlasti na severni strani senžermenske meje. Pri zborniku gre za zgodbe o nekaterih temah, ki se jih je avtor v knjigi Koroški partizani zgolj dotaknil. Geografsko se velik del vsebine nanaša na dvojezično Koroško v okviru Avstrije, se pa nekatere od desetih objavljenih zgodb deloma nanašajo tudi na Mežiško in celo na Mislinjsko dolino in tudi na druga območja. Tri zgodbe se nanašajo na dogodke, sedem pa na osebe. Nekaj zgodb je bilo – v precej skrajšani obliki – že objavljenih zlasti v Koledarju Mohorjeve družbe v Celovcu pa tudi drugje (Zgodovinski časopis, Zwischenwelt idr.). Marsikatera zgodba ima korenine pred letom 1938 in večina se vleče v povojni čas. Vse pa se berejo kot kriminalka.

Sabina Buchwald: Ali je kaj pošte zame? Vojna pošta 1939 – 1945

Kaj se zgodi, če se čez noč prekine možnost pogovora? Ga namestita molk in tišina? Delno, prav gotovo. Lahko pa sežeš po papirju in pisalu in napišeš pismo, ki je med drugo svetovno vojno predstavljalo edino možnost, kako ohranjati vezo med domačimi in vojaki na bojišču. Kaj vse je predmet korespondence, razkriva desetletja stara družinska dediščina, ki je bila dolgo časa, ne da bi ji kdo posvečal posebno pozornost, shranjena v predalu neke omare v rodni hiši Franca Buchwalda. Sabina Buchwald v pričujoči knjigi z mnogih zornih kotov opazuje in komentira vojna pisma svojega deda Franca, ki jih je ta pisal kot vojak vermahta svoji ženi v domačo Podjuno, in jih postavlja v koroški, slovenski in širši evropski kontekst.

Ajda Vasle

Marijan Linasi, Adrian Kert, Sabina Buchwald (foto: A. Vasle)

Marijan Linasi, Adrian Kert, Sabina Buchwald, Florijan Ladinik (foto: A. Vasle)

CITRE, ORGLICE IN GRAFIKA

STE VEDELI, DA CITRE IN ORGLICE LAHKO SKUPAJ ZVENIJO ZELO LEPO? TO DOKAZUJETA MAG. NATALIJA ŠEPUL, MEŽIČANKA, KI JE ODRAJŽALA V LJUBLJANO IN IGRA CITRE, TER MIHA ERIČ, AKADEMSKI ILUSTRATOR, KI IGRA ORGLICE. KONCERT, KI STA GA POIMENOVALA »LJUDSKI BLUES«, STA ODIGRALA V SOBOTO, 25.11. 2017, V NARODNEM DOMU V MEŽICI, KJER JE MIHA TUDI OTVORIL SVOJO RAZSTAVO LESOREZOV IN LINOREZOV.

Natalija Šepul, Miha Erič (foto: E. Žager)

Linorez, Miha Erič (foto: E. Žager)

Pravzaprav ne vem, ali je bila pri dogodku v organizaciji DLG Treska Mežica pomembnejša grafika ali glasba. Vsaka je privabila svoje ljubitelje. Mala dvorana Narodnega doma je bila tako pretesna za vse, ki so se ju želeli naužiti. Skupna točka obeh pa je bil tokrat Miha Erič, rojen l. 1991 v Ljubljani, samozaposlen v kulturi kot likovnik in glasbenik. Predstavili smo ga takole:

»Miha Erič je diplomiral na akademiji za likovno umetnost Ljubljana, smer ilustracija. V času digitalizacije in novih medijev je Miha našel svojo inspiracijo v tradicionalnih grafičnih tehnikah in obrtništvu, kjer prevladujejo koncentracija, umirjenost in meditacija. Miha Erič je izjemno aktiven na likovnem področju, že samo letos je imel pet samostojnih razstav in sodeloval pri številnih ostalih projektih. V svojem delu upošteva iz-

kušnje tako tradicionalne kot sodobne prakse. Avtorja zanimajo drobne naključne sledi, v katerih vidi preprosto neposrednost nastajanja likovne kompozicijske raznolikosti in barvne impresije.

Prepušča se neposrednosti, improvizaciji in domišljiji, ustvarja idilični svet narave in imaginarnih podob brez "napak" ali pomanjkljivosti. Med ustvarjanjem je izredno zbran, koncentriran, razmišlja in deluje intenzivno in preprosto, počasi. Naklonjen je minimalističnemu izrazu, črtni grafični kompozicijski igrivosti in malim drobnim poudarkom.

Likovno izražanje na področju grafike spodbuja in razvija drugačno miselnost, percepcijo v umetnosti in ustvarjanju. Daje možnost razvijajočim se, spodbudo konstruktivnega likovnega oblikovanja, izražanja ter mišljenja. Vzporedno

pa dopušča ponovljivost drugačnosti in s tem posledično razvoj oziroma napredek: miselni, likovni, doživljajski. Omogoča razvoj perceptivne občutljivosti, dovzetnosti ter spodbuja likovno občutljivost in korektnost.«

No, Miha pa je tudi eden izmed »Prismojenih profesorjev bluesa«. Morda ste že slišali zanje. Če še niste, pa še boste. Ko se je umetnik zahvaljeval za pomoč in podporo, je na prvem mestu omenil svojo muzo in življenjsko družico Natalijo, nato pa njenega očeta, Jožeta Šepula, ki je napravil okvirje za vse razstavljene grafike na tokratni razstavi. Organizatorji pa smo se zahvalili tudi sponzorjem in pomagačem – Zavodu Orbita, Občini Mežica, osebju ND Mežica, podjetju Elstik in Dorici Vasle.

Ajda Vasle

MATI FABRIKA IN NJENI OTROCI – NOV ROMAN RUDIJA MLINARJA

ZALOŽBA MOHORJEVA JE LETOS IZDALA NOV ROMAN RUDIJA MLINARJA MATI FABRIKA IN NJENI OTROCI. AVTOR JE O SVOJEM NAJNOVEJŠEM DELU SPREGOVORIL 9.11.2017 NA VEČERU OB TRESKI V DVORANI GOSTILNE KREBS.

MEPZ Rožnik (foto: A. Vasle)

Rudi Mlinar, Adrian Kert, Ivana Vatovec (foto: A. Vasle)

Železarstvo in železarska industrija sta zaznamovala cele regije v Sloveniji, med njimi tudi Koroško od Črne pa do Raven (Guštanja). Celim generacijam ljudi je bilo delo v železarni eksistencialna osnova. Knjiga pripoveduje o vsakdanu v ravenski železarni, predvsem o delavkah in delavcih ter njihovi življenjski in usodni povezanosti z njihovo »fabriko«. Za mnoge je postala fabrika drugi dom, hkrati pa življenjski smisel. Več desetletij je zaznamovala življenjski ritem regije. Fabrika je postala za tisoče uslužbencev neke vrste

metamater, ki jih je hranila, jih združevala v delavsko družino in v usodno povezano tovarišijo ter jih kljub težškemu delu navdajala z zadovoljstvom in ponosom.

V miniaturnih slikah avtor kot nekdanji sodelavec železarne pronicljivo daje vpogled v delovni vsakdan in v čustveni svet delavk in delavcev.

Predstavitve knjige v Mežici so sooblikovali avtor Rudi Mlinar, urednik Adrian Kert, Ivana Vatovec, ki je brala odlomke iz romana, Mešani pevski zbor Rožnik (prvič z

ново zborovodkinjo Suzano Makič) in številna publika. Prav živahen pogovor s publiko je dal temu literarnemu večeru poseben šarm. Knjigo toplo priporočam v branje vsem, čisto mogoče pa je, da bo kdo ob kakem dogodku, ki je v njej opisan, rekel: »Pa saj tu sem bil – a pa zraven!«

DLG Treska Mežica, ki je organiziralo predstavitev knjige, se za podporo zahvaljuje Mohorjevi založbi, Gostilni Krebs, podjetju Elstik in seveda Občini Mežica.

Ajda Vasle

MARTINOV KONCERT v Ljutomeru

Letos praznuje društvo upokojencev Ljutomer visok jubilej, 70-letnico delovanja. Spadajo med najstarejša upokojenska društva na Slovenskem. Prejeli so veliko čestitk in priznanj, med drugimi jim je čestital sam predsednik države Borut Pahor in tudi predsednik upokojencev Slovenije Janez Sušnik ni pozabil nanje. Da so dobili priznanje občine Ljutomer, je skoraj samoumevno.

Poznanstvo z DU Mežica traja že vrsto let in ne gre se čuditi, da so letos podpisali še listino o medsebojnem sodelovanju.

Naša pevska skupina Gorna je Ljutomer obiskala prvič. Odzvali smo se vabilu njihove ženske pevske skupine, ki vsako leto priredi Martinov koncert. Letos je bil ta koncert 10. novembra. Pričakala nas je njihova predsednica Milena in bila ves dan naša prijazna gostiteljica. Najprej smo jo mahnili v ljutomersko sirarno, kjer smo po ugodni ceni nabavili kakšno kilo sira. Za tem nas je gostiteljica peljala na turistično kmetijo na kosilo, ki je bilo prav primerno za Martinovo - pečena raca, domači mlinci, pečenka in krvavice z nedavnih kolin. Poglej si no, ponudili so nam tudi dve vrsti vina, v teh krajih prav znanega. V glavnem smo modro molčale, saj večina nas pevk o tej menda omamni pijači ne ve skoraj nič.

Kar obsedele bi tam, pa smo morale naprej na vaje za skupno pesem v kulturni dom. Naša

Milena je odbrzela s svojim avtom, mi s kombijem pa za njo in nenadoma je ni bilo nikjer več. Malo smo se vozili sem in tja, še povprašali mimoidoče in le srečno prispeli na pravi kraj.

To je bila prav prijetna prireditev. Dvorana se je lepo napolnila. Pa so se začeli nastopi. Na harmoniko sta ubrano zaigrala bratec in sestra, potem je bila na vrsti tamburaška skupina, prav tista, ki je kakšen teden prej nastopila v Mežici. Zapel je njihov ženski pevski zbor, z njimi in še za njimi pa naša skupina Gorna. Zapetih in zaigranih je bilo kar nekaj napitnic. Tudi me smo se eno naučile in jo zapele, s pesmijo pa smo predstavile tudi našo lepo Koroško. Zadnja je bila pa sentimentalna in bi znala komu zvabiti kakšno solzo na oko. Poskočne viže, mogoče tudi prleške, je zaplesala folklorna skupina z imenom Prlek. Še upokojenska domača pihalna godba se je izkazala z repertoarjem svetovno znanih starih melodij. Vmes je vse prisrčno pozdravil podžupan in nam namenil nekaj spodbudnih, prijaznih besed. Izmenjali smo si še darila in mislim, da vsega, kar je Draga povedala lepo po koroško, gospod podžupan in še kdo ni razumel.

V avli smo se spet okrepčali in malo pokleptali. Poslovlili smo se prav prijateljsko z obljubo, da se še srečamo. Res lep dan smo preživele in še nekaj dni smo bile bolj nasmejane.

Jožica Kotnik

MPZ VIHARNIKI

20 LET DELOVANJA

4. novembra 2017 ob 18. uri je bil koncert ob 20-letnici delovanja MPZ Viharniki. Ko so 10. novembra 2012 praznovali 15. obletnico aktivnega delovanja, si niso upali misliti, da bodo čez pet let svoje delovanje zaokrožili s številko dvajset.

Koncert je bil v Narodnem domu v Mežici in je bil obogaten s kulturnim programom. Poleg MPZ Viharniki pod vodstvom Mojce Kamnik, ki so zapeli 13 pesmi, je sodeloval tudi Hišni band Koroškega doma starostnikov Slovenj Gradec, ki se je predstavil s šestimi skladbami. Sodelovala je nam že znana tamburaška skupina »Bisernica« iz Ljutomera, ki je izvedla deset skladb. Povezovalka programa je bila Damjana Senica, ki je z besedo popestrila program. V program se je vključil tudi predsednik MPZ Viharniki z recitalom svojih dveh pesmi.

Po kratkem glasbenem uvodu je o 20-letnem delovanju nanizal nekaj misli predsednik,

gospod Jožef Libnik:» Ja, pa jih imamo! Imamo 20 let. Imamo krepko polnoletnost, dosegli pa smo tudi cilj, da tako pomembno obdobje zaključimo s praznovanjem z vami, dragi gostje današnjega večera. Za popestritev programa smo k sodelovanju povabili tudi tamburaško skupino »Bisernica« iz Ljutomera ter Hišni band Koroškega doma starostnikov Slovenj Gradec. Za odziv se jim iskreno zahvaljujem.

MPZ Viharniki delujemo v okviru Društva upokojencev Mežica od leta 1997. Začelo se je na pobudo takratnega predsednika društva Franca Arbaiterja in člana Ivana Kajzerja. Zbor je bil ustanovljen z namenom, da združuje

člane, ki radi prepevajo in ki poleg dejavnosti v društvu prepevajo tudi na pogrebih članov društva. Število članov je vsa leta nihalo, sedaj nas je dvanajst, kar še vedno omogoča, da smo poimenovani zbor in ne skupina. Zbor so vodili: do leta 2010 Anton Škerjanec, do 2016 Andrej Gorenjak, od takrat naprej Mojca Kamnik. Obema predhodnikoma se iskreno zahvaljujem za vodenje, posebej Andreju Gorenjaku, ki nas je motiviral in pripravil vse za izdajo zgoščenke »Nocoj je pa en fajn večer«. To zgoščenko smo izdali ob 15. obletnici obstoja, nanjo smo zelo ponosni, Andreju pa iz srca hvaležni.

Vsa pretekla leta smo prepevali doma in širše ter s tem pomagali pri kulturni prepoznavnosti Mežice. Tako se vsako leto udeležujemo revije »Od Pliberka do Traberka«, Praznika sadja in cvetja v Pesnici, pojemo v domovih starostnikov v Črnečah, Slovenj Gradcu in na Prevaljah. Prepevamo tudi kot gasilski zbor PGD Mežica na pogrebih njihovih članov, letnih zborih in na prireditvah. S tem tudi mi prispevamo svoje pri njihovi prostovoljni in humanitarni dejavnosti.

Vsa dejavnost pa je poleg veselja do petja in druženja odvisna od sredstev. Največ smo odvisni od prispevka občine Mežica, ki nam ga podeljuje na osnovi poročil in programa dejavnosti. Člani izražamo hvaležnost za dodeljeno in seveda prosimo še za naprej.

Dvajset let je kar dolgo obdobje, zato je bilo tudi zmanjšanje članstva kar občutno, priložnost novih članov pa je majhen. Pa vendarle imamo dva nova člana, in sicer sta to Rudolf Pustoslemšek ter Jožef Ulcej.

Tako smo še tu in upam, da bomo še kar nekaj časa tudi z vašo pomočjo in pomočjo vseh sponzorjev, saj bi bila brez njihovih prispevkov ta prireditev onemogočena. Prav je, da jih ob tej priložnosti tudi omenimo. In sicer so to:

- Občina Mežica
- Energija RM d.d., Polena
- Evroembalaža Mežica
- Cables M Mežica
- Kovinoplastika Kogelnik Mežica
- Inštalaterstvo Nabernik s.p. Vuhred
- Salus Mežica

- Izletniška kmetija Vojak Jakopič Mežica
- Kmečki turizem Kajžar Mežica
- Pekarna Rednak Mežica
- Slaščičarstvo Štriker Mežica
- Cvetličarstvo Lucija Šegel Praper Mežica
- Darilni butik Viktorija Mežica
- Optika Klinc Mežica

Zadnje dni je bila fraza »Stati ino ostati« (Trubar) večkrat uporabljena in je imela zelo močan vrednostni pomen. Tudi za naš zbor je to ključnega pomena, saj stojimo še, kako pa bo ostati, pa je odvisno od mnogo dejavnikov, ki jih v sebi hrani vsemogočni čas. Zahvaljujem se vsem našim članom in ženam, ki so nesebično pomagali pri izvedbi današnjega praznovanja, zahvala tudi vsem vam, ki ste z obiskom izkazali zvestobo našemu zboru.«

Po glasbenem vložku treh pesmi, ki jih je zapel MPZ Viharniki, je bila slovesna podelitev priznanj zaslužnim članom zbora, ki jih je podelila predstavnica Javnega sklada za kulturo RS Ravne na Koroškem. Gallusova priznanja za prispevek k pevski ustvarjalnosti so prejeli: Ivan Vrhnjak, Vlado Mori, Jožef Libnik ter Štefan Kohek – zlati znak; Matevž Žlebnik – srebrni znak; Peter Štirn in Edi Vrabič – jubilejno priznanje. Prejemnikom seveda iskrene čestitke!

Predstavniki društev v občini Mežica ter gostje so v nadaljevanju programa s priložnostnimi darili ter željami za nadaljnje uspešno delovanje zbora izrazili skupni interes za razvoj in obstoj pevske kulture v naši občini.

Župan občine Mežica, Dušan Krebl, je zboru podelil priznanje, ki so ga prejeli v okviru občinskega praznika Občine Mežice 3.12.2017.

Čisto na koncu koncerta, ki je kar prehitro minil, so MPZ Viharniki, tamburaška skupina Bisernica ter Hišni band Koroškega doma starostnikov Slovenj Gradec zapeli in zaigrali pesem »Vuštnejša ja ni« pod taktirko Mojce Kamnik. Za nami je spet pomemben dogodek, ki je bil čisti balzam za dušo in upamo, da bo v prihodnje še več podobnih dogodkov.

Za MPZ Viharniki **Rozalija Libnik**

Igrajmo se zdravje

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) že tradicionalno, v okviru **Programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini in Mednarodnega tedna preprečevanja zastrupitev s svincem**, ki v mesecu oktobru poteka pod okriljem Svetovne zdravstvene organizacije (SZO), organiziramo delavnice za najmlajše.

Delavnice, ki smo jih naslovili **Igrajmo se zdravje**, izvajamo v vrtcih Črna, Mežica in Žerjav. S tem želimo našo najranljivejšo ciljno skupino, otroke, kot tudi njihove vzgojitelje ter starše, vedno znova motivirati, da dnevno izvajajo preventivne ukrepe, ki zmanjšujejo vnos svinca v telo. Zato so delavnice usmerjene v promocijo varnega življenja v onesnaženem okolju, pri čemer še posebej poudarjamo higieno, gibanje in zdravo prehrano.

Na delavnicah **Igrajmo se zdravje**, ki trajajo z uri in jih izvajamo za najstarejše skupine otrok v vrtcih, je letos sodelovalo okrog sto otrok. Z otroki se pogovarjamo o zdravi in varovalni prehrani, o higienskih navadah, o okolju, nato se učimo pravnega umivanja rok, se spremenimo v kuharje in pripravimo zdrav sadni obrok. Aktivnost zaključimo s telovadbo in z druženjem ob okusni sadni malici, čisto na koncu pa otrokom podelimo kuharske diplome in darila presenečenja.

Letos smo v aktivnosti ponovno vključili tudi šolske otroke iz OŠ Črna (sodelovali so učenci 4., 5., 7., 8. razreda in člani literarnega kluba 8. in 9. razreda) in OŠ Mežica (sodelovali so učenci

1., 2., 3., in 8. razreda). Sodelujoči so ustvarjali izdelke na temo preventivnih ukrepov za preprečevanje vnosa svinca v telo (risbe, pisne izdelke, plakate). Pokazali so ustvarjalno znanje in svojstvene pristope; kot rezultat tega so nastali raznoliki izdelki v slovenskem kot tudi v angleškem in nemškem jeziku. Izdelki in utrinki z delavnic so kot spletna razstava objavljeni na spletnih straneh NIJZ, o sodelovanju pa poročamo tako na nacionalni ravni kot širše (SZO). Po spletni razstavi se lahko sprehodite na povezavi: <http://www.nijz.si/sl/regije/obmocna-enota-ravne-na-koroskem>.

Veseli nas, da na vzgojno-izobraževalnem področju v Zgornji Mežiški dolini najdemo dobre sogovornike in sodelavce, saj le skupaj lahko uspešno izvajamo program in dosegamo zastavljene cilje.

V tem času smo osveščali tudi širšo javnost. Z raznimi aktivnostmi smo poudarjali zdravstveni pomen uravnotežene prehrane, telesne dejavnosti, še posebej pa smo se usmerjali na poznavanje ter upoštevanje preventivnih ukrepov za zmanjšan vnos svinca v telo:

- 5. septembra smo sodelovali na Dnevu zdravja v občini Mežica,
- 25. oktobra smo sodelovali na prireditvi Zdrava Črna in zdrav življenjski slog.

Nabor dodatnih informacij najdete na spletni strani Sanacija onesnaženega okolja v Zgornji Mežiški dolini, spletna povezava: <http://www.sanacija-svinec.si/>.

Najmlajši v vrtcu

VSTOP V VRTEC
PREDSTAVLJA POMEMBEN
KORAK V RAZVOJU VSAKEGA
OTROKA. ZA STARŠA
JE POGOSTO STRESEN,
ŠE POSEBEJ, ČE OTROK
VSTOPA V VRTEC ŠE PRED
DOPOLNJENIM PRVIM LETOM.

roko« in vzpostavimo zaupljiv, profesionalen in prijeten odnos.

V naši igralnici je veliko sme-
ha, igre, petja, ustvarjanja in
cartlanja. Le tu in tam se še
utrne kakšna solzica, ki pa jo z

Obiskali smo medgeneracijski center in se posladkali z zdravimi smutiji. Navdušeni smo bili nad ogledom gasilskega doma in njihovih vozil: »Viju, viju!« Zelo radi pa se družimo s prijatelji iz vrtca. Tistimi malo, pa tudi tistimi, ki so kar nekaj let starejši od nas. Veseli smo, če nam pridejo dan polepšati s pesmijo ali dramatizacijo. Skupaj plešemo, pojemo, se igramo, pa tudi ustvarjamo. Radi telovadimo, prisluhnemo glasbi, posnemamo živali, si umivamo roke, jemo, pijemo, malo manj radi se previjamo in po naporsem dopoldnevu sladko zaspimo.

Prvič se sreča z novim okoljem, z vzgojiteljicama, s pravili in prijatelji. Strokovni delavki v oddelku se trudiva, da otroci čim prej sprejmejo naju in novo okolje. To pa je mogoče le, če si s starši »podamo

objemom in stiskom hitro posušimo.

Kljub temu, da smo najmlajši, se radi podamo na sprehode, ki so sedaj še prijetejši, saj smo dobili nov voziček.

Mi smo res že pravi korenjaki in svet raziskujemo po dveh, včasih pa gre hitreje kar po vseh štirih.

Strokovni delavki sva najbolj veseli, da vsi otroci zelo radi prihajajo v vrtce. In vsako jutro imava okoli vratu DEVET NAJLEPŠIH VERIŽIC!

Romana in Mirica

V NEKEM MESTU V NEKI HIŠI ...

»V nekem mestu, v neki hiši, majhni in veliki otroci smo doma. To ni vrtce – to je vrtec-šola, kjer kraljuje predšolska vzgoja.

Deklic več od fantov je za dva, skupaj 24 – nas Tina in Tanja zjutraj objameta.

Tam sedimo, se učimo in igramo, glasno se smejimo in zabavamo, mal' lovimo in kri-

čimo, iskrivo se pogledamo, plešemo, prepevamo, včasih kregamo in si nagajamo ter kakšno solzico potočimo ... Toda dobra volja spremlja naš vsak dan in vse skrbi odžene stran, da naš prostor ves je s soncem obsijan!«

Otroci in odrasli smo del družbenega okolja, v katerem

rastemo, živimo in delujemo. Skozi vse leto spoznavamo bližnje družbeno okolje in hkrati dobivamo vpogled v širše okolje. Spoznavanje okolja je načrtovano sistematično, včasih pa se zgodi tudi nenačrtovano.

Prvo naše spoznavanje širšega okolja se je pričelo z odhodom v KEKČEVO DEŽELO.

»Veseli otroci iz Mežice doma, se v Kranjsko popeljali, da Kekec nas spozna ...!«

Tako smo prepevali že mesec dni prej, ko smo se končno z otroki podali na pot do Kekčeve dežele. Z velikiim avtobusom. In za večino otrok je bilo že to pravo doživetje. Po zajtrku smo se s krajšimi postanki odpeljali do Kranjske gore, kjer nas je že čakal »Bedanc bus« ter nas odpeljal natanko tja, kjer so doma junaki Kekčevih zgodbic. Tja, v osrčje prelepih gora, svežega zraka in prijaznih ljudi. Tja, kjer smo se čudili Brincljevi majhnosti in njegovi domiselnosti o dviznem mostu in toboganu, po katerem smo se spustili. Trepotali smo, ko smo reševali plahega Rožleta iz Bedančeve kočice. Se plazili skozi skrivnosten in temen roč. Prepevali s Kekcem po travniku do tete Pehte, ki nam je postregla s pecivom, ki daje moč. Skovikali na ves glas, da smo pregnali Bedanca. In še in še ...

Otroci so spoznali, da so Kekčevi junaki še kako resnični! Ne verjamete? Podajte se v njegovo deželo in verjeli boste ... Še več. Vrnili se boste bogatejši z doživetji in nepozabnimi spomini. Kot mi.

K sodelovanju so nas povabili z Nacionalnega inštituta za javno zdravje v okviru programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini.

Delavnice IGRAJMO SE ZDRAVJE v vrtcih izvajajo že nekaj let in v našem vrtcu so jo izvedli tudi letos.

Dejavnost smo pričeli s kratko pesmico: »ZAVIHAMO ROKA-

VE, UMIJEMO ROKE, ZAVEŽEMO PREDPASNIK, DA KUHAT LAŽJE GRE!« In že smo bili pripravljeni, da se najprej pogovorimo o zdravi prehrani ter se spremenimo v kuharje. Na voljo smo imeli različne vrste sadja in zelenjave, s katerimi smo si pripravili zdrav obrok. Aktivnost smo zaključili s telovadbo in druženjem ob okusni malici s sadno skuto in sadnimi nabodali.

In kot se spodobi za prave kuharske mojstre, so otroci za svoje delo prejeli čestitke, majice in diplome za naziv »MALI KUHAR«.

HVALA, ga. Marjana, Špela in Matic, da ste z nami delili svoje znanje ter nam pričarali slasten dopoldan!

POSADILI SMO DREVO PRIJATELJSTVA

V sodobnem življenju se čedalje bolj oddaljujemo od narave in od vsega, kar je povezano z okoljem. Vendar ni prepozno – še se lahko (po) trudimo. Omogočimo otrokom, da jo začutijo okoli sebe, da spoznajo rastline, živali, gozdove ... Spodbujajmo jih k aktivnemu opazovanju narave, privzgajajmo jim skrb in odgovornost zanjo.

Mi smo spoznali in se naučili, da so drevesa mnogo več kot le vrste lesa, ki čakajo, da se spremenijo v pohištvo, stavbe ali zgorijo kot drva in so nujno potrebna. So več kot le organizmi, ki proizvajajo kisik in nam čistijo zrak, so dom živalim in rastlinam. Drevesa imajo svojstven jezik in skrbijo eno za drugega, tako, da se »crkljajo« in držijo veje stran od drugega, da si ne jemljejo svetlobe.

Pravijo, da imajo drevesa čustva. Da lahko čutijo bolečino, pa tudi strah ... Mogoče ... Le kaj bi nam povedala, če bi imela možnost?

To se sprašujemo tudi mi, kadar gremo v gozd in opazujemo drevesa. In ob tem se nam je utrnila ideja in želja, da bi na našem dvorišču, pred vrtcem, posadili svojo drevo – DREVO PRIJATELJSTVA. Pri tem nam je – od kopanja luknje, do saditve in zasipa zemlje – pomagal Lizin dedek, g. DRAGO DRETNIK, ki nam je

**ZA SLABO VOLJO SMEH NAM JE ZDRAVILO,
ZA ZDRAVJE SVEŽA VODA IN PA ZRAK,
ZA DOLGČAS PA JE PRAVO NAVODILO:
VESELJE V TEBI, DO LJUDI KORAK.**

podaril jablano, za kar smo mu hvaležni, in skupaj z njim smo dali možnost rasti stari sorti jablane carjevič, ki mu rečemo tudi rdečelička, saj ima kožico na sončni strani obarvano nežno rdeče, kot rdeča lička zdravega otroka. Upamo in želimo si, da bi se naša jablana v zemlji počutila dobro ter rasla skupaj z nami. Da bo obrodila in bodo zdrave sadeže lahko obirali in okušali tudi naši zanamci.

Tanja Kralj

ZDRAV SLOVENSKI ZAJTRK

V vrtcu Mežica smo tudi letos obeležili dan slovenske hrane. Ker na ta dan poteka tudi projekt Zdrav slovenski zajtrk, smo si v jutranjih urah privoščili domač kmečki kruh, maslo, med, mleko in sadje lokalnih proizvajalcev. Skupine prvega starostnega obdobja so si ogledale nekaj posnetkov o

zdravi prehrani in čebelah, skupine drugega starostnega obdobja pa sta obiskala čebelarja Pavli Praper in Štefan Erjavec, ki sta na kratko predstavila svoje delo in pomen čebel za naše življenje. Otroci so si lahko nadedli čebelarstvo pokrivalo in pokusili domač med, ki ga proizvajajo čebele v Mežici.

Skupaj smo zapeli še Slakovo pesem Čebelar in se zabavali med reševanjem kviza o čebelah in delu čebelarja. Dan smo preživeli v duhu zdrave hrane in zabave, še posebej pa se zahvaljujemo čebelarjema za obisk v našem vrtcu.

Otroci in delavke vrtca Mežica.

Zabavno dopoldne v vrtcu S PERKMANDELICI

Vzgojiteljica: »Otroci hitro pojejte zajtrk, ker nas na igrišču čaka presenečenje!«

Otroci: »Ka? A lahko glem pogledat? Oooo, juhuuu, lej, glad pa zoge majo!«

Ni lepšega, kot združiti velike in majhne ljudi, ki stremijo k istemu cilju – zabavi, veselju in sprostitvi. IKDM Perkmandelci so nas na lepo junijsko dopoldne obiskali v vrtcu ter nam pripravili nepozabno doživetje. Otroci so že zjutraj ob prihodu opazili, da se na našem dvorišču dogaja nekaj posebnega in ob njihovih nepozabnih izrazih veselja, ko smo se po zajtrku odpravili na

»zabavo«, se človeku kar stopi srce. Z velikim navdušenjem so se zapodili na napihljivi grad in tobogan, se kotalili v napihljivih žogah ter se spuščali po dolgi jekleni vrvi. Vzgojiteljice in člani društva smo poskrbeli za njihovo varnost, otroci pa so pri vseh dejavnostih zelo uživali.

Iskrena hvala članom IKDM Perkmandelci, da so se odzvali našemu povabilu in nam popestrili dopoldne. Ker pa sem tudi sama članica društva, lahko v imenu Perkmandelcev rečem samo to: »Hvala vam, bilo nam je v čast in veselje.«

Eva Zapečnik

Evropski teden mobilnosti V NAŠEM VRTCU

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI je tradicionalna evropska pobuda, ki lokalne skupnosti spodbuja k uvedbi in promociji trajnostnih prometnih ukrepov. Prizadevanja za človeku in okolju prijaznejše načine mobilnosti vsako leto povežejo na tisoče sodelujočih mest. Aktivnosti potekajo vse leto, vrhunec dogajanja pa je med 16. in 22. septembrom, ko se Evrop-

ski teden mobilnosti zaključí z Dnevom brez avtomobila.

ZDRUŽIMO MOČI, DELIMO SI PREVOZ je slogan, ki je povzegal osrednjo temo letošnjega Evropskega tedna mobilnosti. Z deljenjem prevoza zmanjšamo lastne transportne stroške in ogljični odtis, za nameček pa naša dnevna potovanja postanejo

še zabaven družabni dogodek. Organiziranje deljenja prevoza je enostavno – pri tem nam lahko pomagajo številne aplikacije in spletne platforme – in ima izjemno pozitiven učinek na življenje v lokalni skupnosti. Študije so namreč pokazale, da vsak deljeni avto s cest in ulic spravi kar 15 zasebnih avtomobilov, s čimer v mestih ostane na voljo več

prostora za pešce, kolesarje, javni prevoz in življenje na sploh.

V NAŠEM VRTCU JE BIL VRHUNEC DOGAJANJA DAN BREZ AVTOMOBILA v sredo, 20.9.2017, ko so nas v vrtcu

obiskali župan, policist in direktor občinske uprave. Otroci so na ta dan imeli različne ustvarjalne delavnice, šli so na sprehod s policistom in se igrali na dano temo, staršem pa so pred tem dnevom delili risbice, avtomobilčke iz od-

padnega materiala in druge izdelke s sloganom: »OČKA, MAMICA, PUSTIMO AVTO DOMA, GREMO V VRTEC PEŠ!«

Vzgojiteljica
Mojca Šimenc

NAŠE DREVO

Tudi učenci 1. a razreda generacije 2017/18 so dobili »svoje drevo«. 17. novembra 2017 so, kot že nekaj generacij prej, posadili rdečo bukev na obrobju »Pump tracka«. Z učiteljico ga bodo večkrat

obiskali in opazovali, kako se spreminja glede na letne čase in kako raste.

Za učence je bilo to posebno doživetje, saj so tudi oni pomagali pri sajenju in pri tem

spoznali, kako lahko pomagajo pri ohranjanju narave. Na koncu so zapeli še šolsko himno in se vrnili z novimi spoznanji v šolo.

Ivanka Petovar

Srečanje z vrstniki iz Podkloštra

Po dveh letih so nas zopet obiskali učenci in učitelji Nove srednje šole iz Podkloštra (Arnoldsteina) iz Avstrije. Z njimi sodelujemo in se obiskujemo ter izmenjujemo izkušnje že 9 let.

Kot vsakokrat, smo tudi tokrat pripravili pester program. Po uvodnih pozdravih naših učencev v nemščini je skupina »Ka-

trce« zaigrala skeč v nemščini, potem pa smo si ogledali film »Endlich Ruhe«. Scenarij in ideja za film je delo učencev in učiteljice neobveznega izbirnega predmeta nemščina, Špele Metelko. Film so posneli s pomočjo Davorina Morija konec šolskega leta 2016/17.

Program se je nadaljeval v telovadnici, kjer se je predstavila

gimnastična skupina pod vodstvom Nataše Fajmut, sledile pa so športne igre v mešanih skupinah naših in njihovih učencev.

Uradni del srečanja smo zaključili z obiskom Čebelarškega muzeja Rudolfa Galoba Mežica.

Ivanka Petovar

POIŠČI SVOJO

V ZAČETKU TEGA LETA SE JE UPOKOJIL NAŠ IN VAŠ PRILJUBLJENI UČITELJ STOJAN BREZOČNIK, KI JE PUSTIL VELIK PEČAT NA NAŠI ŠOLI, IN MED POLETNIMI POČITNICAMI SMO SE PODALI NA ZANIMIVO RAZISKOVANJE IN POSPRAVLJANJE NJEGOVEGA LIKOVNEGA KABINETA. ODKRILI SMO PRAVE ZAKLADE – LIKOVNA DELA BIVŠIH UČENCEV, KI JIH JE UČITELJ STOJAN SHRANJEVAL ZADNJIH 30 LET.

Ob tem se je porodila ideja o razstavi le-teh, saj se nam je zdelo škoda, da bi vse vandralo v smeti. Zavihali smo rokave in se lotili pregledovanja in označevanja risbic. Združili smo moči in uspelo nam je v telovadnico, kjer smo likovna dela razstavili, privabiti izredno veliko število Mežičanov ter Stojana Brezočnika,

ki kar ni mogel verjeti, koliko materiala se je v vseh teh letih nabralo. Poleg razstave smo ponujali tudi dobro kavo. S prostovoljnimi prispevki smo zbrali neverjetnih 422,91 € za šolski sklad.

Na tem mestu bi se radi zahvalili Metki Ocepek in njenim prostovoljkam Urški Hudina, Niki

Podhostnik, Niki Štern in Mojci Ocepek, ki so poskrbele za dobro kavo, posebej Pii Justinek in Urški Stanta, ki sta pomagali tudi pri pripravi in pospravljanju, Matevžu Orešniku in Tjaši Belinc, ki sta poskrbela za glasbo, Poloni Bivšek, Luciji Štrekelj, Nataši Lipovnik, Metki Ocepek, Nevenki Sedovšek za pomoč pri označevanju likovnih mojstrov in vsem učencem, ki so nam pomagali, še posebej

pa učencem Žigi Proštu, Timu Pustoslemšku, Aljažu Previšiču, Stašu Jelenku, Anžetu Lesjaku, Jonasu Podojsteršku, Blažu Polovšaku, Timoteju Ježovniku ter Vitanu Strmčniku, ki so po prireditvi pomagali pospraviti, brez njih bi pospravljali še danes.

Učiteljici **Nataša Fajmut**
in **Špela Metelko**

ZOBNI ALARM

V letošnjem šolskem letu smo na OŠ Mežica začeli izvajati dodatni PREVENTIVNI PROGRAM na področju ustnega zdravja.

Glede na analizo stanja zobovja otrok in mladostnikov je bilo potrebno poiskati metode, ki bodo pomagale dvigniti nivo ustnega zdravja in higiene.

Ustna votlina je skupni del dihalne in prebavne poti ter predstavlja vstop v telo. Več kot 70 odstotkov današnjih boleznih je povezanih z ustno votlino (težave s srcem, ledvicami, rak, Alzheimerjeva bolezen, Parkinsonova bolezen, izpadanje las, želodčne težave ...)

V zanemarjenih ustih se nahaja večje število mikroorganizmov (bakterij, virusov, glivic ...), ki se skupaj s toksini, ki jih izločajo, sproščajo v kri. Organizem se mora tako stalno boriti proti povečanemu vdoru teh mikroorganizmov v telo, zato se splošna odpornost organizma slabi.

Trajno vzdrževanje ustne higiene od izrasti zob je najpomembnejša preventiva. Redna in pravilna uporaba zobne ščetke, paste, nitke, redni pregledi pri zobozdravniku, morebitna zaščita zob s fluoriranjem in seveda zgodnje odkrivanje zobne gnilobe ter njeno zdravljenje so nujno potrebni. Pomembno pa je tudi pravočasno odkrivanje potencialnih virov infekcij, ki so v ustih.

Naš prvotni cilj je, da 12-letniki na prehodu iz menjalnega v stalno zobovje ne bi imeli več kariesa in zalivk ter da bi znali skrbeti za svoje ustno zdravje. Dolgoročno pa bi si želeli, da zobne gnilobe pri otrocih ne bi bilo več.

Preteklo leto so potekala izobraževanja za izvajalce preventivnega programa (zobozdravnike, asistente, zunanje sodelavce).

Tako smo pridobili ustrezno znanje in jeseni lahko začeli z izvajanjem programa.

Otroci naj bi osvojili tehnike čiščenja s pripomočki za doseg vseh ploskev zoba (tudi med zobmi).

Poleg mehke in goste krtačke, se uporabljajo tudi medzobne krtačke, ki so izbrane individualno za vsakega posameznika, ter zobna nitka.

Program se izvaja tudi v drugih državah EU (Švica, Češka ...) in temelji na dodatnih predavanjih, skupinskih delavnicah ter individualnem učenju tehnik ustne higiene.

Organizacijo in izvedbo opravlja Humanident d.o.o.. Učno gradivo ter pripomočke smo pridobili s strani podjetja Flegis, ki je zastopnik za Curaprox.. Vsak šolar je dobil tudi svojo zobno krtačko. Nakup ščetk je omogočila Občina Mežica, kateri se v imenu otrok iskreno zahvaljujem.

Večji del preventivnega programa je nadstandardne narave in se trenutno brezplačno opravlja za otroke Občine Mežica. V kolikor bo program pokazal dobre rezultate, pa bo za dolgoročno izvajanje potrebno pridobiti dodatna sredstva. Pri našem delu je ključnega pomena povezovanje s šolo, s katero zelo dobro sodelujemo, saj vsi delamo za skupno dobro otrok. Pohvalna je tudi velika pripravlje-

nost vzgojiteljic vrtca, ki se trudijo, da bi skrb za ustno zdravje otrokom privzgojili že v predšolskem obdobju.

V bodoče bi bilo potrebno v preventivni program vključiti tudi otroke od rojstva pa do vstopa v vrtec ter njihove starše. Opažamo namreč, da imajo v Mežici napredovalo kariozno destruirano zobovje že otroci stari 2 ali 3 leta. To pomeni, da takšni otroci pogosto trpijo bolečine, nujna medicinska pomoč pa otroku lahko povzroči trajno nepopravljivo škodo v odnosu do zdravnika ter ustnega zdravja.

Kljub trudu, ki ga vlagamo v naše delo, ne gre zanemariti ostalih dejavnikov, ki vplivajo na zdravje otrok. Na področju prehrane otroci še vedno uživajo preveč sladkih pijač, hitrih prigrizkov, ki so polni enostavnih ogljikovih hidratov ter preveč zasičeni s kalorijami.

Le kombinacija zdrave prehrane, splošne higiene (tudi ustne higiene), gibanja ter prijazno psihosocialno okolje lahko vodi do zdravega otroka ter posledično do zdrave, zadovoljne in odgovorne odrasle osebe.

Za zdravje otrok in mladostnikov je ključna skrb staršev. Poleg domačega okolja pa k vzgoji za zdravje in promociji zdravja pripomorejo tudi zdravstvene službe ter vzgojno-izobraževalne ustanove. S skupnim sodelovanjem bo omogočen razvoj dobrih preventivnih programov, ki bodo podpora pri ohranjanju in krepitvi splošnega in ustnega zdravja naših otrok.

Sara Kobolt, dr.dent.med.

Pravni nasvet

Ste lastnik nepremičnine, v kateri biva sorodnik, prijatelj ali kdorkoli tretji, ki z vami nima sklenjene najemne pogodbe in biva dobresedno na vaše stroške, pa tega ne želite več dopuščati?

TOŽBA NA IZPRAZNITEV STANOVANJA

POGOSTO SE DOGAJA, DA STARŠI PUSTIJO SVOJIM OTROKOM BIVATI V SVOJI HIŠI TUDI PO NJIHOVI POLNOLETNOSTI IN VELIKO JE PRIMEROV, KO TI OTROCI NE DOKONČAJO ŠOLE, SE NIKOLI NE ZAPOSILIJO IN TUDI V ZRELIH LETI ŽIVIJO NA RAČUN SVOJIH STARŠEV.

Staršem nastala situacija velikokrat ni po godu, sami se težko preživljajo, pa morajo še vedno skrbeti za odrasle otroke, ki se ne želijo osamosvojiti in ne želijo prispevati k skupnemu gospodinjstvu, vzdrževanju nepremičnine in ostalim stroškom bivanja, ničesar.

V takšni situaciji, ko nekdo živi na vaše stroške, z vami nima sklenjene pogodbe o najemu ali vašega izrecnega dovoljenja za bivanje in ga v stanovanju dobresedno ne želite več, je edini način, da, v kolikor sam ne zapusti stanovanja na vaš poziv, vložite tožbo na izpraznitev stanovanja.

Oseba, ki tuje stanovanje uporablja brez pisne najemne pogodbe, ga uporablja nezakonito. Če želi to stanovanje uporabljati zakonito, mora skleniti najemno pogodbo. Interes za sklenitev najemne pogodbe ima torej uporabnik, zato je on dolžan zahtevati sklenitev najemne pogodbe. V kolikor od lastnika stanovanja ni zahteval sklenitve najemne pogodbe, je zaradi nezakonite uporabe sta-

novanja utemeljena lastnikova tožba na izpraznitev stanovanja.

Lastnik stanovanja lahko tako, kadarkoli je izpolnjen pogoj iz 111. člena Stanovanjskega zakona, vloži tožbo na izpraznitev stanovanja pri sodišču splošne pristojnosti. Spori se rešujejo prednostno.

Do takšnih situacij, ko nekdo biva v nepremičnini, ki je vaša last, pride velikokrat tudi v primeru, ko nekdo nepremičnino podeduje, v nepremičnini pa še vedno živi na primer izven zakonski partner pokojnika, po katerem ste dedovali. Ta partner z vami ni v sorodu, nima veljavne najemne pogodbe, saj je v hiši bival na podlagi osebnega odnosa s pokojnim in tako nima pravne podlage, na podlagi katere je upravičen bivati v nepremičnini, katera je v vaši lasti in za katero sami plačujete vse stroške in skrbite za nepremičnino kot tako.

V praksi je pogosto slišati, da kdo reče, da otroka pa že ne more vreči na cesto, ampak potem pride do situacij, ko sami zase težko skrbite, finančno ne

zmorete iz meseca v mesec, v dodatno breme pri tem pa vam je odrasel otrok.

Pri tem je potrebno ukrepati ter se zavedati, da niste dolžni preživljati otroka v nedogled.

Po Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih so starši dolžni preživljati svoje otroke do polnoletnosti, tako da v skladu s svojimi sposobnostmi in zmožnostmi zagotovijo življenjske razmere, potrebne za otrokov razvoj.

Če se otrok redno šola, pa tudi če se redno šola vpisan na izredni študij, so ga starši dolžni preživljati tudi po polnoletnosti, vendar največ do dopolnjenega šestindvajsetega leta starosti, medtem ko so otroka, ki je sklenil zakonsko zvezo ali živi v zunajzakonski skupnosti, starši dolžni preživljati le, če ga ne more preživljati zakonec ali zunajzakonski partner.

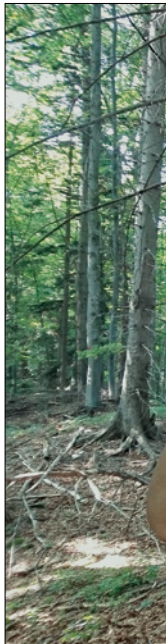
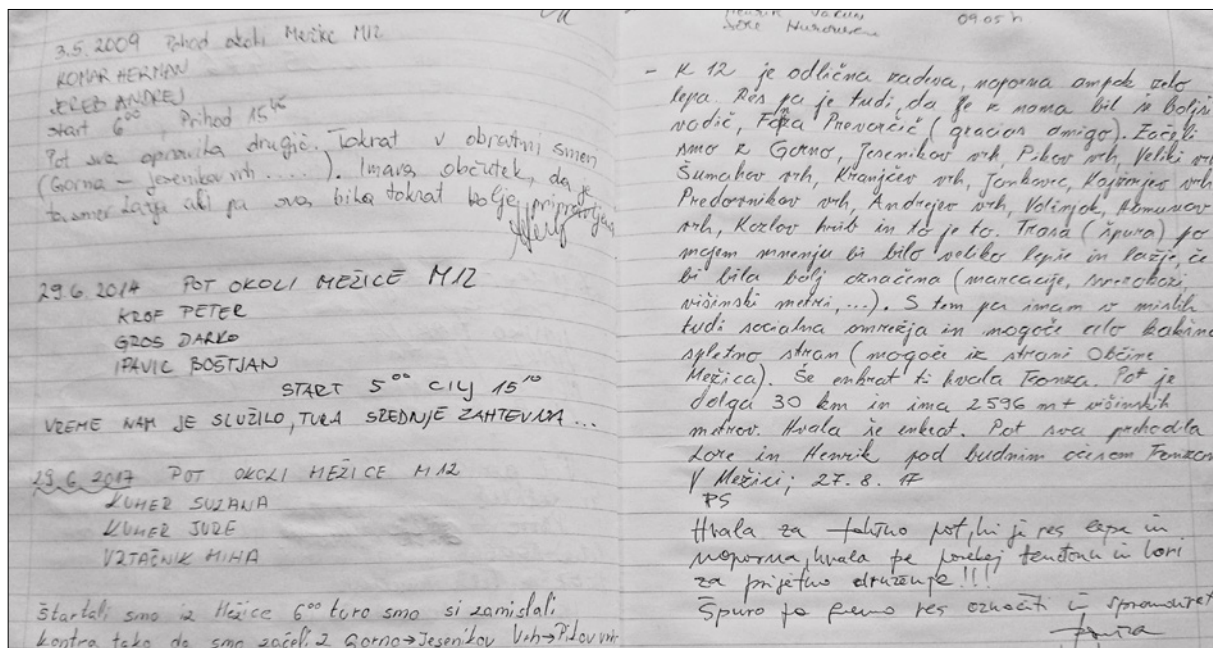
Če se torej ne morete nezaželenega stanovalca v vaši nepremičnini rešiti drugače, bo tako prava pot tožba na izselitev. Z doseženo pravnomočno odločbo pa boste nato, v kolikor uporabnik vaše nepremičnine sam ne bo želel, s pomočjo izvršitelja izpraznili svojo nepremičnino.

Odvetnica **Janja Podričnik**

M12 dvanajst vrhov v dvanajstih urah OKOLI MEŽICE

Ideja o pohodu okoli Mežice se je porodila domačinu Radu Iglarju že leta 2001, potem ko je prehodil K24 (Klub 24), pot okoli Črne na Koroškem. Zamislil si je lažjo, bolj rekreativno, pohodniško pot, ki združuje dvanajst vrhov v dolžini 30 kilometrov, m z 2500 metri višinske razlike.

Naziv M12 je zgolj simboličen, saj ne gre za tekmovanje ampak za rekreacijo, uživanje in seveda stik z naravo.

Pot se začne in konča pri Spodnjem Rehtu (pri Čepinu), kjer je tudi vpisna knjiga z vtisi pohodnikov in grafi.

Prvi vrh je Gorna, strm vrh, ki že na začetku pove, da bo pot zelo razgibana. Ko prispemo na vrh, se v vsej svoji veličini pokaže Peca. Po stari »graničarski« poti, ki je zelo dobro shojena (obiskana), se znajdemo na Štengah, kjer nadaljujemo pot do Jesenikovega vrha. Malo sončne orientacije in že se znajdemo pri A drogu, od koder po gostem borovničevju prispemo do Pikovega vrha. Tu

lahko splezamo na visok lesen stolp, od koder se vidi na vse strani, tudi vse do Julijskih Alp. Prekrasna lovska pot nas vodi vse do Velikega vrha, kjer je oddajnik. Razgledi z vseh vrhov so prekrasni in kar kličejo po postanku, počitku na mehkih gozdnih tleh in uživanju v prelepi naravi.

Naslednji je na vrsti Šumohov vrh, od koder sta dve varianti spusta do Ladinkovega mostu, na Marholče ali po lovski poti naravnost navzdol. Pri Ladinkovem mostu je prva priložnost, da se oskrbimo z

vodo. Od tam nadaljujemo na Kranjčev vrh, mimo kmetije Ladinek, kjer je najlepši pogled na Mežico. S Kranjčevega vrha, ki je tudi najvišji vrh cele ture, se počasi spuščamo do Linš, ki so streljaj od Jankovca. Zelo prijetna potka, speljana po grebenu, nas pripelje do Andrejevega vrha, od koder nadaljujemo do Harmonkovega križa. Čaka nas Volinjak kot zadnji vrh na desni strani Meže ter nato strm spust do Torčeve žage, kjer se spet začnemo vzpenjati vse do Hamunovega vrha. Od tam vodi na Kozlov hrib prijetna pot brez velikih

strmin. Čudovit razgled se ponuja kar sam: Gorna kot na dlani, v ozadju Peca, ob vznožju obeh pa naš start in hkrati težko pričakovani cilj.

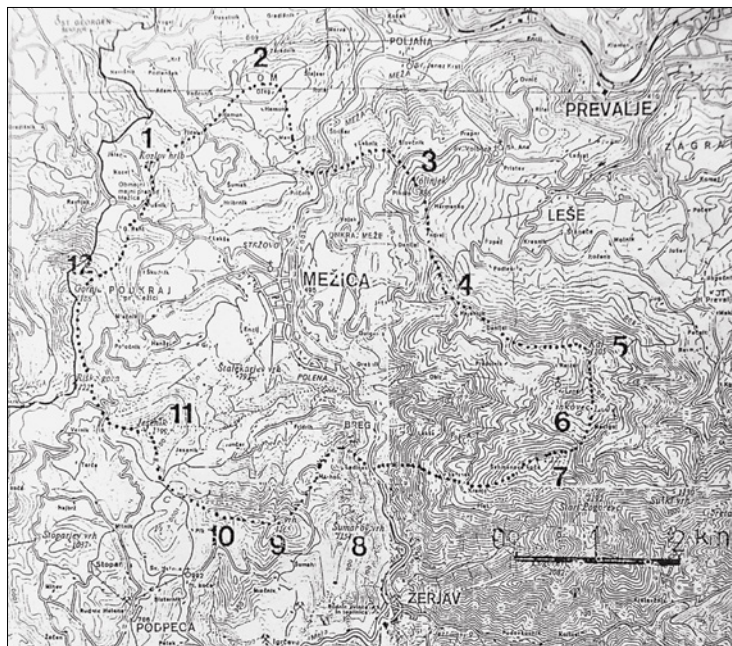
Pot je vredna truda, saj je resnično lepa, razgibana in dovolj dolga, da ni prelahka. Daje občutek, da si v čisti divjini, ampak kjerkoli si, je

makedamska cesta oddaljena le nekaj minut. Vseskozi je čudovit razgled na okoliške gore in doline. Vsi vrhovi so označeni, nekateri imajo vpisne knjige. Na nekaterih odsekih sem pogrešal markacije, ki bi olajšale pot, kar bi se z malo dobro volje s strani prostovoljcev in pristojnih institucij zagotovo

dalo urediti. Urediti bi morali še digitalno predstavitev v smislu internetne strani, letake na info točkah, kar bi vsekakor pripomoglo k večji popularizaciji in odmevnosti, ne samo v domačem kraju ampak tudi drugod.

Z eno besedo: PRIPOROČAM!

Fonza Prevorčič

NOGOMETNI KLUB TAB AKUMULATOR S PRIDOBITVIJO NOVEGA SERVISNEGA OBJEKTA ŠE BOLJ USPEŠEN

STANJE V KLUBU PO KONČANI SEZONI 2016/2017

NK TAB Akumulator je spomladanski del tekmovalne sezone 2016/2017 začel z velikimi ambicijami in jasno zastavljenimi cilji. Vsem članom mlajših selekcij smo omogočili krajše zimske priprave v Ankaranu. Članska ekipa je šla na priprave v Poreč. Pri mlajših selekcijah je po rezultatih izstopala selekcija U15, ki je po doseženih rezultatih zares dokazala, da gre za zelo nadarjeno generacijo fantov. Ta selekcija je tekmovala v 1. MNZ

Maribor in po končani sezoni zasedla odlično 5. mesto. Uspešne so bile tudi ostale mlajše selekcije. Po zastavljenih ciljnih vodstva kluba so vse mlajše selekcije presegle načrtovane rezultate. To je še en dokaz, da se v klubu dela dobro in da ima klub zelo dobre trenerje pri vseh mlajših selekcijah.

Zgodba zase je bila članska ekipa. V pokalnem tekmovalstvu so v polfinalu tekmovalja pri MNZ Maribor nepričakovano zmagali v Dravogradu. Finale proti ekipi NK Korotan so naši fantje izgubili šele po streljanju enajstmetrovk. Kljub

Članska ekipa

Mlajše sekcije

Mlajše selekcije

Mlajše selekcije

Utrinek s tekme naše članske ekipe

Utrinek s tekme naše članske ekipe

Utrinek s tekme naše članske ekipe

Nov servisni objekt

porazu smo se uvrstili v 1. krog pokalnega tekmovanja pri NZS.

Čeprav smo bili novinci v 1. MNZ Maribor smo z osvojenim 6. mestom dokazali, da nam je mesto v najmočnejši ligi pri MNZ Maribor. Cilj kluba je bil, da ostanemo v ligi in ta rezultat je članska ekipa tudi dosegla (celo preseгла).

Bolj kot vse drugo pa nas v klubu veseli, da si tekme vseh naših selekcij pride ogledat ogromno število obiskovalcev iz Mežice in od drugod. Ko so prisotni uspehi, postaneš zanimiv tudi za medije in nič drugače ni bilo tudi v Mežici.

CILJI ZA SEZONO 2017/ 2018

Članska ekipa je za uvod pred tekmovalno sezono pri 1. MNZ Maribor nastopala v 1. krogu pokalnega tekmovanja za pokal NZS. Ekipa iz Jadran Dekani je bila boljša s 4:1.

Na prvenstveni lestvici v 1. MNZ Maribor po končanem jesenskem delu tekmovanja zasedamo odlično 6. mesto in cilj je, da na koncu sezone tekmovanje končamo med prvimi petimi ekipami.

Še vedno smo prisotni v pokalnem tekmovanju pri MNZ Maribor. Uvrstili smo se v polfinale in cilj kluba je, da letos osvojimo pokalno tekmovanje.

Naša nadarjena mlajša selekcija nastopa pod imenom NK TAB Akumulator – Korotan. Zaradi premajhnega števila fantov smo bili primorani združiti našo selekcijo s selekcijo Korotana.

Pri mlajših selekcijah nastopamo še z U7, U9 in U11. Teh dečkov ne obremenjujemo s cilji in rezultati, kajti tu nam je pomembno, da vsi navzoči obdržijo voljo za igranje nogometa in da se s prisotnostjo na treningih čim več naučijo. Da imamo zelo nadarjene in sposobne trenerje mlajših selekcij, pa je razvidno iz rezultatov in zanimanja za igranje nogometa v Mežici.

OBNOVA ŠPORTNEGA PARKA V MEŽICI

Zelo nas veseli, da smo se lahko junija letošnjega leta preselili v nov servisni objekt, ki ga je za potrebe društev v Mežici zgradila občina Mežica. Na podlagi izjav vseh, ki so si prišli ogledat ta objekt ob otvoritvi in ki si ga še vedno ogledujejo na domačih tekmah vseh selekcij pri NK TAB Akumulator, vidimo, da so prisotni začudenje in pohvale za tako lep in moderen objekt. Pri nogometnem klubu si zares želimo, da bi možnost za uporabo tega objekta koristilo čim več društev. Lepo je pogledati, da so objekt začeli koristiti v vrtcu in OŠ Mežica, in vsi skupaj verjamemo, da bo tega po obnovi atletske steze in postavitvi reflektorjev še več.

NK TAB Akumulator se Občinskemu svetu Občine Mežica, še posebej pa županu Dušanu Kreblu, zahvaljuje za lep objekt, na katerega smo lahko ponosni prav vsi, še posebej pa vsi športniki, dijaki, društva in simpatizerji NK TAB Akumulator.

Čajanka pri Bargatu

Marija Magdalena Sušnik

V Mežici imate prireditev, ki se imenuje čajanka pri Bargatu. Menda poskušate poustvariti okolje in vzdušje s teh prireditev v davnih časih, ki so jih organizirali lastniki rudnika. Ne vem, kako vam to uspeva, ker si prireditve še nisem ogledal, vem pa, da obstaja živa priča s teh dogodkov. Moja tašča Marija Magdalena Sušnik (roj. Ličen), letnica 1933, je bila kot

otrok večkrat prisotna na teh čajankah in drugih dogodkih. Takole je pobrskala po svojem spominu ...

Kakšni so vaši spomini na Mežico v tistem času in kje je vaša družina živela?

Živeli smo na Poleni v dvanadstropni hiši, kjer je stanovalo še nekaj drugih inženirjev poleg mojega očeta, ki je bil geodet. Inženirjev se zelo dobro spomnim,

ker so imeli otroke in z njimi smo se družili in igrali. Inženir Gogala je bil montanist, stanovali so v lepi stanovanjski vili, kjer je stanoval tudi inženir Krivočenko, Rus. Kar nekaj Rusov z družinami je po revoluciji prebегnilo in so prišli v Mežico. Potem je bil inženir Čeh, ki je bil poročen z židinjjo, mlajši inženir Sosič, ki je imel težave tudi po drugi vojni, ter inženir Tiringer, ki je odšel na Jesenice, kjer smo se kasneje celo srečevali. Drugih se ne spomnim.

Lepi poti do Mežice sta vodili ob Meži, na levem in desnem bregu reke, Mežica je bila v tistem času zelo lepo urejena, čista, z akacijami ob robu ceste. Trgovine so bile, mislim, da tri, Zimmerle, Brundula in še kakšna, šola je bila že takrat tista mogočna meščanska šola, kjer je bila tudi osnovna šola. Jaz sicer nisem hodila v to šolo, ker se je mama pripravljala, da bo delala na Prevaljah in me je potem, l. 39, vpisala v prevaljsko šolo.

Moj oče, Maks Ličen, je bil geodet, doma s Primorske, iz Vipavske doline, iz Branika, takrat še Rajhenberga, in je kot mlad inženir prišel v Mežico. V glavnem je hodil v rudnik, kjer je trasiral rove, bil je pa tudi v pisarni na Poleni v manjši sosednji hiši našega stanovanja, tam so imeli v pritličju velike, široke mize z načrti in tam se je moj oče sklanjal nad temi načrti in risal.

Bil je torej geodet v jami in na ta način višji sloj. Koga in ob kakšnih priložnostih so lastniki rudnika, Angleži, vabili na sprejeme?

Najbolj se spomnim božiča. Najbrž nekaj dni pred božičem so povabili, mislim da samo inženirje, ki jih je bilo kar nekaj, z družinami seveda. Vsaka družina je imela več otrok in tako smo se zbrali v Bargetovi vili, v prit-

ličju – tam je bila taka imenitna jedilnica, s čipkami pokrite mize, prtički, srebrn pribor in lepi krožniki iz porcelana in povsod so bili nastavljeni krožniki s pecivom, kakršnega nismo poznali, z vabljivimi oblikami, spomnim se češenj na vrhu. Služkinje so bile vedno zelo lepo oblečene, v črnih oblekah z belimi predpasniki s čipkami, na glavah pa so imele kot kakšen diadem iz čipkastega blaga. Vem, da so imeli vrtnarje, kuharice in sobarice, mogoče tudi kakšnega hišnika.

Druga priložnost je bil pust. Vsi so se zelo bogato našemili, ples v maskah je trajal do zgodnjih jutranjih ur. Vem, da je mama prišla domov vedno kasneje kot oče, ki je kmalu ušel, ona pa je bila bolj družabne, vesele narave in je prišla domov proti jutru. Seveda so bili na ta ples pri Bargatu vabljeni samo odrasli.

Ali je bil na božičnih sprejemih kakšen program, govori in potem večerja, ali pa je bil bolj angleški bife, kako je to izgledalo?

Jaz mislim, da smo bili večkrat povabljeni na five 'o clock tea, ne vem ob kakšnih priložnostih, bolj se pa spominjam teh božičnih večerov. Se spomnim, da je bilo vse lepo pogrnjeno, manj se pa spomnim, kaj smo jedli, vsekakor lepega peciva. Za program se najbrž nisem zanimala, ker sem bila še otrok. Moram še omeniti, da so vse te gospe, torej soproge inženirjev pa tudi druge ženske, ki so znale šivati, vsako leto za otroke rudarjev zašile, spletle, skvačkale razne obleke, rokavice, kape, šale, saj v tistem času v trgovinah nisi dobil konfekcije. V glavnem si dobil blago in je bilo treba zašiti obleko. Torej, te gospe so šivale za rudarske otroke, na teh sprejemih so jih zbrale in nato so bili rudarski otroci ob božiču obdarjeni.

Na te sprejeme ob božiču in na pustni ples je povabila družina Bargate, smo bili pa na Poleni večkrat povabljeni tudi h gospodu Lochu. Spomnim se, da smo nekoč zvečer prišli tja in smo imeli skoraj celo hišo na razpolago in smo se otroci v temi igrali slepe miši. Gospod Loch je bil pomočnik, oziroma namestnik gospoda Bargata, imel pa je hišo na Poleni, ne v trgu. Več se s teh sprejemov ne spomnim. Imam še en oseben spomin. Ko sem bila majhna, sem bila zelo neješčca, potem pa so me Lochove kuharice zatožile, da hodim k njim in jih »fehtam« za čokolado. Dajale so mi čokolado in zaradi tega potem doma nisem mogla jesti. »Dober dan, a imate kaj čokolade?« je bil moj standardni pozdrav.

Poleg sprejemov ob božiču in na pustni ples sta bila vaša starša povabljeni tudi na druge družabne dogodke. Na kakšne in ob kakšnih priložnostih?

Moja mama Elizabeta se je hvalila, da se je naučila igrati tenis, pa tudi precej dobro je obvladala angleški jezik, ker se je pogosto družila z Angleži. Na Glančniku so imeli Angleži veliko teniško igrišče in predvsem ženske, ki so imele več časa, ker niso bile zaposlene, so se učile igrati tenis. Še dolgo smo imeli doma teniško opremo, loparje in žoge. Zvečer sta pogosto igrala bridge pri Bargatu ali pa tudi na drugih lokacijah oziroma v gostilnah, mnogo bolj navdušena in uspešna je bila mama.

To so spomini Marije Magdalene Sušnik na angleške gospodarje rudnika. Očitno so znali kljub svojemu bogastvu in položaju najti stik s svojim okoljem in se niso samo skrivali za zidovi vil.

Marko Vrečič

DOGODKI IN PRIREDITVE 2017

1. 12. 2017 17.30 **PREDBOŽIČNI KONCERT V PODZEMLJU PECE – ORLEKI**
PODZEMLJE PECE D.O.O., TD MEŽICA / TURISTIČNI RUDNIK MEŽICA
2. 12. 2017 08.00 **BARBARIN SEJEM NA VASI**
OBČINA MEŽICA, TD MEŽICA, KOMUNALA MEŽICA / TRG SVOBODE, MEŽICA
3. 12. 2017 17.00 **PRAZNIK OBČINE MEŽICA – OBČINSKA PROSLAVA S PODELITVIJO OBČINSKIH PRIZNANJ**
OBČINA MEŽICA / VELIKA DVORANA ND MEŽICA
7. 12. 2017 16.00 **ODPRTO PRVENSTVO MEŽICE – STRELJANJE Z ZRAČNO PUŠKO IN PIŠTOLO**
STRELSKO DRUŠTVO TONE OKROGAR-NESTL MEŽICA / STRELIŠČE ND MEŽICA
13. 12. 2017 17.00 **DŽUMBUS / OTROŠKI ABONMA – ZVOČNA PREDSTAVA**
JKZ ND MEŽICA / VELIKA DVORANA ND MEŽICA
14. 12. 2017 17.00 **OTVORITEV RAZSTAVE KLEKLJARIC / (GOSTJA ZORICA GUTMAN)**
DRUŠTVO KLEKLJARIC KOROŠKE – MEŽICA / MEDGENERACIJSKI CENTER MEŽICA
15. 12. 2017 18.00 **LETNI KONCERT MPZ MEŽIŠKI KNAPI**
MPZ MEŽIŠKI KNAPI / VELIKA DVORANA ND MEŽICA
16. 12. 2017 14.00 **BOŽIČNO – NOVOLETNI DIRENDAJ ZA OTROKE**
IKDM PERKMANDELCI / ŠPORTNA HALA MEŽICA
- 18.00 **4. MEŽIŠKI REJ**
FOLKLORNO DRUŠTVO PUŠLC MEŽICA / VELIKA DVORANA ND MEŽICA
19. 12. 2017 17.00 **POHOD Z LUČKAMI V NEZNANO**
OŠ MEŽICA, PD MEŽICA / PRED ND MEŽICA
20. 12. 2017 19.00 **PREDPREMIERA – ČAKALNICA (KOMEDIJA)**
JKZ ND MEŽICA / VELIKA DVORANA ND MEŽICA
21. 12. 2017 17.00 **ZAČETEK VESELEGA DOGAJANJA PRED ND – KRASITEV BOŽIČNEGA DREVESCA**
VRTEC MEŽICA, OŠ MEŽICA / PRED ND MEŽICA
- 18.00 **S PESMIJO V PRAZNIČNI ČAS – PREPEVANJE MEŽIŠKIH PEVSKIH ZBOROV**
VSI PEVSKI ZBORI V OBČINI MEŽICA, KUD PECA / PRED ND MEŽICA
22. 12. 2017 21.00 **OTVORITVENA ZABAVA Z DEJANOM VUNJAKOM IN BRENDIJEVIMI BARABAMI / DJ BORIS**
KUD PECA / PRED ND MEŽICA
23. 12. 2017 17.00 **16. SREČANJE Z BOŽIČKOM PRI PALČKOVI JAMI**
MATEVŽ ŽLEBNIK, MPZ VIHARNIKI / PALČKOVA JAMA
- 21.00 **ZABAVA S FARTY ANIMALS IN MILANOM KAMNIKOM**
KUD PECA / PRED ND MEŽICA
25. 12. 2017 17.00 **UPRIZORITEV ŽIVIH JASLIC - PEVSKA SKUPINA GORNA**
TD MEŽICA, PEVSKA SKUPINA GORNA / PRED ND MEŽICA
- 18.00 **BOŽIČNO – NOVOLETNI KONCERT PORM / NUŠA DERENDA / SAMO KOZAR / DEJAN DIMEC**
KD PIHALNI ORKESTER RUDNIKA MEŽICA / ŠPORTNA HALA MEŽICA
- 21.00 **BOŽIČNA ZABAVA – LUKA BASI / VLADO KALEMBER & SREBRNA KRILA**
KUD PECA / PRED ND MEŽICA
27. 12. 2017 15.00 **ŽUPANOV BOGRAČ Z ANSAMBLON NAVIHANI MUZIKANTI**
OBČINA MEŽICA, KUD PECA / PRED ND MEŽICA
28. 12. 2017 21.00 **ZABAVA Z MODRIJANI, STAND BY**
KUD PECA / PRED ND MEŽICA
31. 12. 2017 22.00 **SILVESTROVANJE NA PROSTEM Z ANSAMBLON NAPEV**
KUD PECA / PRED ND MEŽICA

JKZ NARODNI DOM MEŽICA RAZPISUJE

GLEDALIŠKI ABONMA ZA LETO 2018

V abonma je vključenih pet predstav profesionalnih slovenskih gledališč. Predstave se bodo začele v mesecu januarju 2018 in bodo trajale do aprila 2018.

VPIS IN PRODAJA

Abonenti iz prejšnje sezone lahko svoje sedeže potrdijo do 20. 12. 2017.

Pričetek vpisa za nove abonente bo od objave v medijih do prve predstave oz. do zasedbe mest. Prodaja abonmajev je na voljo **v prostorih Komunale Mežica** (občina Mežica) ali preko elektronske prijave na www.narodnidommezica.si. Rezervacije so možne tudi na e-mail: info@narodnidommezica.si.

PROGRAM ABONMAJA

- **ART** (komedija) – SNG Drama Ljubljana – januar,
- **VRH LEDENE GORE** (detektivska drama) MGL – februar,
- **JEZ** (komedija) – SNG Drama Ljubljana – marec,
- **LJUDOŽERCI** (drama) – SNG Maribor – april,
- **PETER KUŠTER** (bizarna opereta) – SNG Nova Gorica – april.

CENA

- 70 € v enem obroku
- 65 € za upokojene, dijake in študente
- 55 € za sedež na balkonu
- Cena predstave za izven je 18 €.
- Ponujamo vam tudi možnost obročnega odplačevanja.

UGODNOSTI

- nižja cena vstopnic,
- stalen sedež,
- obveščanje o predstavah in prejemanje programa prireditvev.

UREDNIŠKI
ODBOR

župan
Dušan Krebel
odgovorna urednica
Jerneja Vertačnik

direktor občinske uprave
Blaž Saloven

člani uredniškega odbora
Jožef Libnik
Barbara Prevorčič
Damir Očepek
Ida Paradiž

Glasilo Občine Mežica izhaja 4 x letno v nakladi 1.550 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Vsem, ki ste s prispevki sodelovali, se najlepše zahvaljujemo. Prosimo, da s svojimi prispevki tudi v bodoče sodelujete, ker bo le na ta način naše glasilo pestro in zanimivo.

Prispevki ne bodo honorirani, uredniški odbor pa si pridružuje pravico do njihovega izbora.

Oddaja dokumentov naj bo na digitalnem mediju (tekstovni članki v Microsoft Word-u, fotografije pa priložene ločeno v formatu jpeg ali tiff, in sicer na resoluciji 300 dpi s krajšo stranico najmanj 10 cm). Fotografije, ki ne bodo primerne velikosti (npr. snete iz spleta – 72 dpi / 70 KB) ne bodo objavljene. Fizično oddane fotografije, ki ste jih prispevali, lahko po objavi glasila dvignete na tajništvo občine Mežica.

Svoje prispevke pošljite na naslov:

Občina Mežica
Trg svobode 1,
2392 Mežica

info@mezica.si

izdala
Občina Mežica

lektoriranje
Jerneja Vertačnik

fotografije
avtorji člankov

fotografija na naslovnici
olli

oblikovanje
Jasna Kalčič Rajzer, atelje jk@

tisk
Malex d.o.o.

naklada
1.600 kosov

www.mezica.si